

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, november 2003

Toelichting bij bepaalde artikelen van Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen en de Vierde Richtlijn 78/660/EEG van de Raad van 25 juli 1978 en de Zevende Richtlijn 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983 betreffende de jaarrekening

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. DE IAS-VERORDENING	4
2.1. Artikel 3: goedkeuring en toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen	4
2.1.1. <i>Criteria voor de goedkeuring van de IAS</i>	4
2.1.2. <i>Taal en beschikbaarheid van de IAS</i>	4
2.1.3. <i>Nog niet goedgekeurde en door de EU verworpen IAS</i>	4
2.1.4. <i>Verklaring bij de grondslagen voor financiële verslaggeving</i>	5
2.1.5. <i>Status van het IASB-raamwerk en van de bijlagen en leidraden bij de IAS</i>	5
2.2. Artikel 4: geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde ondernemingen.....	6
2.2.1. <i>Definitie van "ondernemingen"</i>	6
2.2.2. <i>Definitie van "geconsolideerde jaarrekening"</i>	7
a) <i>Algemene verplichting</i>	7
b) <i>Vrijstellingen van de verplichting een geconsolideerde jaarrekening op te stellen</i>	8
c) <i>Uitsluitingen van de consolidatie</i>	8
2.2.3. <i>Vereisten voor de tussentijdse financiële verslaggeving</i>	8
2.3. Toepassing van de IAS vóór 2005	9
2.4. Verduidelijking van artikel 9.....	10
3. INTERACTIE TUSSEN DE IAS-VERORDENING EN DE JAARREKENINGENRICHTLIJNEN	10
3.1. Enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde EU-ondernemingen	10
3.2. Enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening van niet-beursgenoteerde ondernemingen	11
3.3. Bepalingen van de omgezette jaarrekeningenrichtlijnen die na de vaststelling van de IAS-verordening nog op vennootschappen van toepassing zijn	12
3.4. De IAS als onderdeel van het nationale boekhoudrecht	13
4. VRAAGSTUKKEN OP HET GEBIED VAN DE INFORMATIEVERSCHAFFING	13
4.1. Nationale verplichtingen om aanvullende informatie te verschaffen benevens die welke krachtens de IAS wordt verlangd	13
4.2. IAS-indelingen en rekeningstelsel	14
5. BIJLAGE	15

1. INLEIDING

1. Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen¹ (de IAS-verordening) harmoniseert de door beursgenoteerde ondernemingen verstrekte financiële informatie teneinde een hoge mate van transparantie en vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen te waarborgen.

2. De Vierde Richtlijn 78/660/EEG van de Raad van 25 juli 1978² en de Zevende Richtlijn 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983³ zijn de voornaamste harmonisatie-instrumenten op het gebied van jaarrekeningen welke in de Europese Unie voorhanden zijn.

3. In dit document geeft de Commissie toelichting bij onderwerpen die kennelijk gezaghebbende uitleg behoeven. Bij de keuze van de onderwerpen is rekening gehouden met de besprekingen in het op grond van artikel 6 van de IAS-verordening opgerichte regelgevend comité voor financiële verslaglegging en met de discussies in het op grond van artikel 52 van de vierde richtlijn van de Raad ingestelde Contactcomité.

4. De in dit document geformuleerde standpunten geven niet noodzakelijkerwijze de standpunten van de lidstaten weer en kunnen als zodanig te hunnen aanzien geen verplichtingen scheppen. Zij lopen evenmin vooruit op de uitlegging die het Hof van Justitie, dat in laatste instantie bevoegd is voor de interpretatie van het Verdrag en van het afgeleide recht, aan de aangekaarte vraagstukken mocht geven.

5. Zowel het regelgevend comité voor financiële verslaglegging als het Contactcomité is samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten en de Commissie. Het regelgevend comité voor financiële verslaglegging staat de Commissie terzijde bij de goedkeuring van internationale standaarden voor jaarrekeningen, terwijl het Contactcomité de belangrijke taak heeft een geharmoniseerde toepassing van de jaarrekeningenrichtlijnen te bevorderen door regelmatig overleg over met name de concrete problemen die zich bij de toepassing daarvan voordoen.

6. De internationale standaarden voor jaarrekeningen (International Accounting Standards – IAS) en de interpretaties van het Standing Interpretations Committee (SIC) waarnaar in dit document wordt verwezen, zijn die welke de International Accounting Standards Board (IASB) heeft aangenomen in april 2001, toen de IASB zijn goedkeuring heeft gehecht aan de IAS die zijn uitgevaardigd door zijn voorganger, het International Accounting Standards Committee (IASC). De standaarden voor financiële verslaglegging die door de IASB zullen worden opgesteld, zullen internationale standaarden voor financiële verslaglegging (International Financial Reporting Standards – IFRS) worden genoemd en de interpretaties van de IFRS zullen worden gepubliceerd als interpretaties van het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC).

7. In dit document worden de IAS en IFRS ofwel IAS, ofwel IFRS genoemd, terwijl de SIC en IFRIC ofwel met de benaming SIC, ofwel met de benaming IFRIC worden aangeduid.

¹ PB L 243 van 11.9.2002, blz. 1.

² PB L 222 van 14.8.1978, blz. 11. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 178 van 17.7.2003, blz. 16).

³ PB L 193 van 18.7.1983, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 178 van 17.7.2003, blz. 16).

2. DE IAS-VERORDENING

2.1. Artikel 3: goedkeuring en toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen

2.1.1. Criteria voor de goedkeuring van de IAS

Of een standaard geschikt is voor toepassing in de EU, hangt af van het feit of hij voldoet aan bepaalde criteria die in de IAS-verordening zijn neergelegd. Deze criteria luiden als volgt:

- de IAS moeten in overeenstemming zijn met het beginsel, vermeld in artikel 16, lid 3, van Richtlijn 83/349/EEG van de Raad en artikel 2, lid 3, van Richtlijn 78/660/EEG van de Raad;
- zij moeten het Europees openbaar belang dienen; en
- zij moeten beantwoorden aan de criteria inzake begrijpelijkheid, relevantie, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid waaraan financiële informatie moet voldoen om economische beslissingen mogelijk te maken en het management te kunnen beoordelen.

Bij het nagaan of de toepassing van een standaard een getrouw beeld van de financiële positie en het resultaat van een onderneming oplevert, wordt dit beginsel gezien in het licht van genoemde richtlijnen van de Raad zonder dat dit strikte overeenstemming met elke afzonderlijke bepaling van die richtlijnen behoeft te impliceren.

2.1.2. Taal en beschikbaarheid van de IAS

Goedgekeurde IAS en SIC zullen vrij beschikbaar zijn (via het Publicatieblad) in alle Gemeenschapstalen. De goedgekeurde standaarden en interpretaties zullen worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Deze standaarden zullen ook beschikbaar zijn op onze website:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/index_en.htm

2.1.3. Nog niet goedgekeurde en door de EU verworpen IAS

De IAS-verordening schrijft voor dat in de gevallen waarin zij van toepassing is, jaarrekeningen moeten worden opgesteld overeenkomstig goedgekeurde IAS, d.w.z. IAS die op grond van de IAS-verordening door de EU zijn gevalideerd. Daaruit volgt dat een niet-goedgekeurde standaard niet behoeft, of in sommige gevallen zelfs niet mag worden toegepast door een onderneming die haar jaarrekening overeenkomstig de IAS-verordening opstelt.

Indien een nog niet door de EU goedgekeurde standaard niet indruist tegen goedgekeurde standaarden en voldoet aan de voorwaarden die in IAS 1, alinea 22⁴, worden gesteld, mag hij als leidraad worden gebruikt.

⁴ "Als er geen specifieke International Accounting Standard of interpretatie van het Standing Interpretations Committee voorhanden is, dient het management op oordeelkundige wijze een grondslag voor financiële verslaggeving te ontwikkelen die de meest nuttige informatie verschaft voor gebruikers van de jaarrekening van de onderneming. In zijn oordeelsvorming dient het management volgende punten in overweging te nemen:

Indien een standaard door de EU is verworpen, maar niet indruist tegen goedgekeurde standaarden en voldoet aan de voorwaarden die in IAS 1, alinea 22, worden gesteld, mag hij als leidraad worden gebruikt.

Indien een verworpen standaard strijdig is met een goedgekeurde standaard – bijvoorbeeld in geval van wijziging van een goedgekeurde standaard –, mag de verworpen standaard niet worden toegepast. De onderneming moet de door de EU goedgekeurde standaard onverkort blijven toepassen.

IAS 1 schrijft voor dat de toelichting bij de jaarrekening informatie dient te verstrekken over de grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening en de specifieke grondslagen voor financiële verslaggeving die werden geselecteerd en toegepast. Dit betekent dat duidelijk melding moet worden gemaakt van zowel de toegepaste standaarden als enigerlei andere standaarden of leidraden die de onderneming overeenkomstig de alinea's 20 en 22 van IAS 1 heeft gehanteerd.

2.1.4. Verklaring bij de grondslagen voor financiële verslaggeving

De IAS-verordening legt de wettelijke verplichting op dat de jaarrekening moet worden opgesteld overeenkomstig *goedgekeurde* IAS, d.w.z. IAS die door de EU zijn gevalideerd. Het is bijgevolg aangewezen dat dit duidelijk wordt gemaakt bij de grondslagen voor financiële verslaggeving. Na de naamsverandering van International Accounting Standards in International Financial Reporting Standards en in overeenstemming met de leidraad die in het "Voorwoord bij International Accounting Standards" is opgenomen, dient in een dergelijke verklaring te worden aangegeven dat de jaarrekening is opgesteld "... overeenkomstig alle International Financial Reporting Standards die zijn goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie". Indien de toepassing van goedgekeurde IFRS resulteert in jaarrekeningen die ook met alle IFRS in overeenstemming zijn omdat er geen standaarden verworpen zijn en alle door de IASB uitgevaardigde standaarden goedgekeurd zijn, dan is de zinsnede "die zijn goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie" overbodig en kan worden volstaan met de vermelding "... overeenkomstig alle International Financial Reporting Standards".

2.1.5. Status van het IASB-raamwerk en van de bijlagen en leidraden bij de IAS

In IAS 1 wordt bepaald dat indien de International Accounting Standards (IAS) en interpretaties van het Standing Interpretations Committee (SIC) op correcte wijze worden toegepast en daar waar nodig aanvullende toelichtingen worden verstrekt, dit verondersteld wordt te leiden tot een jaarrekening die een getrouw beeld weergeeft. IAS 1 stelt voorts dat jaarrekeningen niet mogen worden omschreven als zijnde in overeenstemming met de IAS en interpretaties, tenzij ze in overeenstemming zijn met alle vereisten van elke toepasselijke standaard en interpretatie.

In de IAS zijn de vereisten vastgelegd voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van transacties en gebeurtenissen die van belang zijn voor jaarrekeningen voor algemene doeleinden.

(a) de vereisten en leidraden van International Accounting Standards die soortgelijke en aanverwante kwesties behandelen;

(b) de definities, opname- en waarderingscriteria voor activa, verplichtingen, baten en lasten die zijn uiteengezet in het raamwerk van het IASC; en

(c) verklaringen van andere regelgevers van financiële verslaggeving en aanvaarde praktijken binnen de sector, doch uitsluitend voorzover deze in overeenstemming zijn met (a) en (b) van deze alinea."

De IAS zijn gebaseerd op het *Raamwerk voor de opstelling en presentatie van jaarrekeningen* ("het raamwerk"), dat betrekking heeft op de concepten die ten grondslag liggen aan de informatie die in jaarrekeningen voor algemene doeleinden is weergegeven. Doel van het raamwerk is de consequente en logische formulering van de IAS te bevorderen.

Het raamwerk zelf is evenwel geen IAS of interpretatie en behoeft derhalve niet in het Gemeenschapsrecht te worden opgenomen. Dit neemt evenwel niet weg dat het als uitgangspunt fungeert om tot een oordeelkundige oplossing van vraagstukken op het gebied van de financiële verslaggeving te komen. Dit is vooral van belang in situaties waarin er geen bijzondere standaard of interpretatie voorhanden is die specifiek op een bepaalde post van de jaarrekening van toepassing is. In dergelijke situaties schrijven de IAS voor dat het management op oordeelkundige wijze een grondslag voor financiële verslaggeving dient te ontwikkelen en toe te passen die in relevante en betrouwbare informatie resulteert. Krachtens de IAS dient het management zich bij zijn oordeelsvorming onder meer te laten leiden door de definities en de opname- en waarderingscriteria die in het raamwerk zijn uiteengezet.

Ook wanneer op een bepaalde post van de jaarrekening wel een IAS of interpretatie van toepassing is, wordt van het management verlangd dat het bij de keuze van de op die post toe te passen grondslag voor financiële verslaggeving eveneens rekening houdt met de bijlagen bij de standaard die geen deel uitmaken van de IAS (zoals de "Basis voor conclusies"), alsook met eventuele leidraden voor de toepassing van de IAS.

Gezien het belang van het IASB-raamwerk voor de oplossing van vraagstukken op het gebied van de financiële verslaggeving is het aan dit document gehecht. De gebruikers van de IAS dienen tevens de afzonderlijke IAS en interpretaties te raadplegen teneinde erop toe te zien dat bij het uitmaken of de IAS op correcte wijze zijn toegepast, afdoende rekening wordt gehouden met eventuele bijlagen en leidraden.

2.2. Artikel 4: geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde ondernemingen

2.2.1. Definitie van "ondernemingen"

In de artikelen 4 en 5 van de IAS-verordening wordt melding gemaakt van "ondernemingen". Met deze term worden eigenlijk vennootschappen bedoeld, die in artikel 48 (ex artikel 58) van het Verdrag van Rome als volgt zijn gedefinieerd:

Artikel 48 (ex artikel 58), tweede alinea:

...

"Onder vennootschappen worden verstaan maatschappen naar burgerlijk recht of handelsrecht, de coöperatieve verenigingen of vennootschappen daaronder begrepen, en de overige rechtspersonen naar publiek- of privaatrecht, met uitzondering van vennootschappen welke geen winst beogen."

Deze definitie is bepalend voor de reikwijdte van elk van de volgende desbetreffende jaarrekeningsrichtlijnen, die artikel 54 van het Verdrag (artikel 44 van het nieuwe Verdrag) als rechtsgrondslag hebben, waarin naar artikel 58 van het Verdrag (artikel 48 van het nieuwe Verdrag) wordt verwezen:

- de Vierde Richtlijn 78/660/EEG van de Raad van 25 juli 1978 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag (artikel 44, lid 2, sub g), van de nieuwe versie van het Verdrag) betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen stelt de voorschriften vast voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening van vennootschappen⁵;
- de Zevende Richtlijn 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag (artikel 44, lid 2, sub g), van de nieuwe versie van het Verdrag) betreffende de geconsolideerde jaarrekening stelt de voorschriften vast voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening⁶;
- Richtlijn 86/635/EEG van de Raad van 8 december 1986 betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van banken en andere financiële instellingen heeft betrekking op de aangelegenheden die eigen zijn aan dergelijke instellingen⁷ (gelet op artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag (artikel 44, lid 2, sub g), van de nieuwe versie van het Verdrag)); en
- Richtlijn 91/674/EEG van de Raad van 19 december 1991 betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen stelt de bijzondere voorschriften vast voor de opstelling van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van deze entiteiten⁸ (gelet op artikel 54 van het Verdrag (artikel 44 van het nieuwe Verdrag)).

De IAS-verordening heeft alleen betrekking op EU-vennootschappen. Zij stelt geen voorschriften vast voor vennootschappen van buiten de EU.

2.2.2. Definitie van "geconsolideerde jaarrekening"

Daar de IAS-verordening uitsluitend betrekking heeft op de "geconsolideerde jaarrekening", is zij alleen van toepassing ingeval een dergelijke geconsolideerde jaarrekening anderszins is vereist.

De nationale wetgeving tot omzetting van de zevende richtlijn van de Raad zal als referentiepunt blijven fungeren om uit te maken of een vennootschap al dan niet een geconsolideerde jaarrekening dient op te stellen. Voor alle duidelijkheid zij vermeld dat de volgende bepalingen van de zevende richtlijn van de Raad relevant zijn voor het bestaan van een dergelijke verplichting: artikel 1, artikel 2, artikel 3, lid 1, en de artikelen 4, 5-9, 11 en 12.

Deze bepalingen worden hierna in detail belicht.

a) Algemene verplichting

In de Zevende Richtlijn 83/349/EEG van de Raad worden de omstandigheden beschreven waaronder een vennootschap, behoudens bepaalde vrijstellingen (zie punt b)), een geconsolideerde jaarrekening moet opstellen.

⁵ PB L 222 van 14.8.1978, blz. 11. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 178 van 17.7.2003, blz. 16).

⁶ PB L 193 van 18.7.1983, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 178 van 17.7.2003, blz. 16).

⁷ PB L 372 van 31.12.1986, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 178 van 17.7.2003, blz. 16).

⁸ PB L 374 van 31.12.1991, blz. 7. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/51/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 178 van 17.7.2003, blz. 16).

Ingeval deze omstandigheden (zoals omgezet in nationaal recht) de opstelling van een geconsolideerde jaarrekening vereisen, is het bepaalde in de IAS-verordening op deze jaarrekening van toepassing.

b) Vrijstellingen van de verplichting een geconsolideerde jaarrekening op te stellen

De vrijstellingen van de algemene verplichting een geconsolideerde jaarrekening op te stellen, zijn neergelegd in de artikelen 5 en 7-11 van de Zevende Richtlijn 83/349/EEG van de Raad. Voorts voorziet artikel 6 van de zevende richtlijn van de Raad in een vrijstelling louter op grond van de omvang.

Ingeval een vennootschap als gevolg van een bij de nationale wetgeving tot omzetting van de jaarrekeningenrichtlijnen verleende vrijstelling geen geconsolideerde jaarrekening behoeft op te stellen, dan is hetgeen in de IAS-verordening met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening is bepaald, niet van toepassing daar er geen "geconsolideerde jaarrekening" bestaat om deze bepalingen op toe te passen.

c) Uitsluitingen van de consolidatie

De artikelen 13 tot en met 15 van de zevende richtlijn voorzien in een aantal uitsluitingen van de consolidatie.

Zoals gezegd is het de nationale wetgeving tot omzetting van de jaarrekeningenrichtlijnen die bepalend is voor het feit of al dan niet een geconsolideerde jaarrekening dient te worden opgesteld. Indien deze wetgeving de opstelling van een geconsolideerde jaarrekening verplicht stelt, dan zijn het de goedgekeurde IAS die voorschrijven welke de reikwijdte van de consolidatie is, en dus welke entiteiten in de geconsolideerde jaarrekening moeten worden opgenomen en hoe.

De van de jaarrekeningenrichtlijnen afgeleide uitsluitingen van de reikwijdte van de consolidatie zijn derhalve niet relevant, aangezien de geconsolideerde jaarrekening overeenkomstig goedgekeurde IAS moet worden opgesteld.

2.2.3. Vereisten voor de tussentijdse financiële verslaggeving

De IAS-verordening heeft geen directe gevolgen voor de vereisten voor de tussentijdse financiële verslaggeving aangezien alleen enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekeningen onder het toepassingsgebied ervan vallen.

Het moge duidelijk zijn dat de overschakeling op de IAS indirect wel degelijk gevolgen kan hebben wanneer een vennootschap een tussentijds verslag dient op te stellen en wanneer dat verslag zodanig wordt opgesteld dat het consistent is met de enkelvoudige (of geconsolideerde) jaarrekening.

Er zij op gewezen dat de Commissie onlangs haar goedkeuring heeft gehecht aan een voorstel voor een richtlijn tot harmonisatie van de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG. In deze richtlijn worden voorschriften vastgesteld voor de openbaarmaking van periodiek en permanent te verstrekken informatie over

uitgevende instellingen waarvan reeds effecten zijn toegelaten tot de handel op een in een lidstaat gelegen of functionerende gereguleerde markt. Verdere informatie terzake is beschikbaar op de volgende website:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/transparency/index.htm

Met het oog op een openbare raadpleging heeft het CEER (Comité van Europese effectenregelgevers) een ontwerpaanbeveling gepubliceerd waarin aanvullende leidraden worden voorgesteld voor de overgang naar de IFRS in 2005. In deze aanbeveling wordt een aantal voorstellen gedaan waarmee wordt beoogd een vlotte overschakeling op de IAS te verzekeren door in 2005 passende tussentijdse informatie te verstrekken. Het CEER pleit ervoor om de marktdeelnemers in de loop van 2005 financiële informatie te verstrekken die consistent is met de op grond van de IAS opgestelde informatie die zij zullen ontvangen betreffende het volledige jaar dat eindigt op of na 31 december 2005. Daarom worden beursgenoteerde vennootschappen ertoe aangespoord om voor het opstellen van hun tussentijdse financiële verslagen dezelfde IAS-beginselen voor de waardering en opname toe te passen als bij hun financiële verslaglegging aan het einde van het jaar op grond van de IAS. Verdere informatie terzake is beschikbaar op de website van het CEER: www.europefesco.org.

2.3. Toepassing van de IAS vóór 2005

De IAS-verordening is rechtstreeks toepasselijk op de geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde ondernemingen⁹. Artikel 4 van de IAS-verordening bevat geen bepalingen betreffende de periode vóór 2005 en voorziet evenmin in een vroegere toepassing op vrijwillige basis.

Wanneer alleen op de IAS-verordening wordt afgegaan, zou derhalve kunnen worden verondersteld dat de toepassing van goedgekeurde (d.w.z. gevalideerde) IAS vóór 2005 toegestaan noch verplicht is.

Op 13 juni 2000 heeft de Commissie evenwel de mededeling "*Strategie van de EU inzake de financiële verslaglegging: verdere maatregelen*" (COM(2000) 359 van 13.6.2000) goedgekeurd. Daarin werd voorgesteld alle beursgenoteerde EU-ondernemingen te verplichten om uiterlijk vanaf 2005 hun geconsolideerde jaarrekening op te stellen overeenkomstig één enkel stelsel van standaarden voor jaarrekeningen, namelijk de International Accounting Standards (IAS). De Commissie en de lidstaten hebben deze strategie onderschreven door middel van de IAS-verordening.

Het zou bijgevolg niet tegen deze strategie indruisen indien de lidstaten beursgenoteerde ondernemingen in het kader van de nationale wetgeving zouden toestaan of verplichten hun geconsolideerde jaarrekening een jaar eerder dan 2005 overeenkomstig de IAS op te stellen.

De toepassing van de IAS-verordening op besloten vennootschappen (en op de enkelvoudige jaarrekening) wordt geregeld door middel van de bij artikel 5 aan de lidstaten geboden keuzemogelijkheid. Dit artikel bevat geen enkele tijdsindicatie. De lidstaten kunnen derhalve

⁹ "Beursgenoteerde ondernemingen" zijn ondernemingen waarvan de effecten in een lidstaat zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt in de zin van artikel 1, punt 13, van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad van 10 mei 1993 betreffende het verrichten van diensten op het gebied van beleggingen in effecten.

zodra zij dit wensen niet-beursgenoteerde ondernemingen toestaan of verplichten hun geconsolideerde jaarrekening overeenkomstig goedgekeurde IAS op te stellen, en tevens alle ondernemingen toestaan of verplichten hun enkelvoudige jaarrekening overeenkomstig goedgekeurde IAS op te stellen.

2.4. Verduidelijking van artikel 9

Ingeval een lidstaat gebruikt maakt van de bij artikel 9, onder b), van de IAS-verordening geboden mogelijkheid, dan geldt het uitstel tot 2007 alleen voor ondernemingen die in het kader van een beursnotering buiten de EU internationaal aanvaarde standaarden toepassen als grondslag voor hun financiële basisoverzichten in hun wettelijk verplichte geconsolideerde jaarrekening. Het uitstel geldt niet wanneer nationale algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving worden toegepast, ook al wordt in de wettelijk verplichte geconsolideerde jaarrekening of apart een aansluiting op de internationaal aanvaarde standaarden verstrekt. Uitstel tot 2007 is evenmin toegestaan wanneer een aparte, niet wettelijk verplichte rekening wordt opgesteld op grond van internationaal aanvaarde standaarden.

Uitstel is ook onmogelijk wanneer wordt geëist dat nationale algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving in acht worden genomen en dit toevallig ook leidt tot inachtneming van internationaal aanvaarde standaarden. Een dergelijk toeval kan immers van voorbijgaande aard zijn – doorslaggevend in dit verband is of internationaal aanvaarde standaarden zijn toegestaan als grondslag voor de opstelling van financiële basisoverzichten en ook als zodanig zijn goedgekeurd.

3. INTERACTIE TUSSEN DE IAS-VERORDENING EN DE JAARREKENINGENRICHTLIJNEN

3.1. Enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde EU-ondernemingen

In artikel 5 van de IAS-verordening wordt de lidstaten de mogelijkheid geboden beursgenoteerde EU-ondernemingen toe te staan of te verplichten goedgekeurde IAS toe te passen bij de opstelling van hun enkelvoudige jaarrekening.

Wat de geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde EU-ondernemingen betreft, is de IAS-verordening rechtstreeks toepasselijk op de onderneming die de rekening opstelt. De jaarrekeningenrichtlijnen zijn via hun omzetting in nationaal recht op vennootschappen van toepassing.

Er is derhalve geen directe interactie tussen een richtlijn en de verordening aangezien alleen de verordening rechtstreeks toepasselijk is op ondernemingen. In dit geval gaat het bijgevolg eigenlijk om de interactie tussen het nationale recht en de IAS-verordening.

De kwestie van de interactie is alleen relevant voorzover het nationale recht op dezelfde materie betrekking heeft als de IAS-verordening. Sommige aspecten van de nationale wetgeving tot omzetting van de jaarrekeningenrichtlijnen hebben betrekking op aangelegenheden die buiten de werkingssfeer van de IAS-verordening vallen, zoals bijvoorbeeld het jaarverslag (vierde richtlijn,

artikel 46) en zullen dan ook van toepassing blijven. In dit concrete geval heeft de IAS-verordening uitsluitend betrekking op de "geconsolideerde jaarrekening" (en voorziet zij in een aantal keuzemogelijkheden inzake de enkelvoudige jaarrekening). Dit heeft tot gevolg dat de aanvullende informatie in of bij het enkelvoudige (en geconsolideerde) jaarverslag buiten het toepassingsgebied van de IAS-verordening valt.

Andere aspecten die in de jaarrekeningenrichtlijnen worden behandeld en buiten het toepassingsgebied van de IAS-verordening vallen, en die derhalve onveranderd blijven, zijn onder meer:

- openbaarmaking: artikel 47 van de vierde en artikel 38 van de zevende richtlijn;
- controle: de artikelen 48 en 51 van de vierde en artikel 37 van de zevende richtlijn;
- overige zaken: artikel 53 van de vierde richtlijn.

Wanneer het toepassingsgebied hetzelfde is (namelijk wat de geconsolideerde of enkelvoudige jaarrekening zelf betreft), is de interactie zoals hierna wordt aangegeven.

Overeenkomstig de IAS-verordening mag geen enkele omzettingbepaling van de jaarrekeningenrichtlijnen een onderneming beperken of belemmeren bij de naleving van (of het maken van een keuze op grond van) goedgekeurde IAS. Een onderneming dient goedgekeurde IAS met andere woorden steeds toe te passen, ongeacht eventuele tegenovergestelde, conflicterende of beperkende vereisten in het nationale recht. Dit houdt in dat de lidstaten niet in staat zijn beperkingen op te leggen ten aanzien van expliciete keuzemogelijkheden die in de IAS worden geboden.

Het is inherent aan een op beginselen gebaseerd stelsel zoals de IAS dat er steeds transacties of regelingen zijn waarvoor er geen specifieke regels zijn vastgesteld. De IAS schrijven uitdrukkelijk voor dat het management in dergelijke gevallen op oordeelkundige wijze de passendste verwerkingswijze moet ontwikkelen (IAS 1, alinea 22). Dit komt er evenwel niet op neer dat het management de vrije keuze wordt gelaten, aangezien in de IAS ook is bepaald dat het zich bij zijn oordeelsvorming moet laten leiden door het IASB-raamwerk, definities, andere standaarden en optimale werkwijzen. Conform de toepassing van goedgekeurde IAS zoals deze door de IAS-verordening wordt voorgeschreven, mag het nationale recht dit vereiste om zich op de beoogde wijze een oordeel te vormen, niet beperken of belemmeren door bijzondere verwerkingswijzen te specificeren.

Daar de IAS-verordening rechtstreeks toepasselijk is, dienen de lidstaten er zorg voor te dragen dat zij op de betrokken onderneming geen andere aspecten van het nationale recht toepassen die tegenstrijdig zijn of conflicteren met, dan wel een beperking inhouden voor het naleven door de onderneming van overeenkomstig de IAS-verordening goedgekeurde IAS.

3.2. Enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening van niet-beursgenoteerde ondernemingen

In artikel 5 van de IAS-verordening wordt de lidstaten de mogelijkheid geboden niet-beursgenoteerde EU-ondernemingen toe te staan of te verplichten goedgekeurde IAS toe te passen bij de opstelling van hun enkelvoudige en/of geconsolideerde jaarrekening.

Indien een lidstaat op grond van artikel 5 van de IAS-verordening de toepassing van IAS in dergelijke gevallen verplicht stelt, worden de IAS rechtstreeks toepasselijk op deze rekeningen van de betrokken ondernemingen.

Ingeval een lidstaat van de bij artikel 5 van de IAS-verordening geboden mogelijkheid gebruik maakt om niet-beursgenoteerde ondernemingen te verplichten hun enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening overeenkomstig goedgekeurde IAS op te stellen, is er dan ook sprake van eenzelfde interactie als in het geval van de geconsolideerde jaarrekening van beursgenoteerde EU-ondernemingen.

De interactie blijft derhalve gelijk, ongeacht of de rekeningen overeenkomstig de IAS worden opgesteld als gevolg van een *verplichting* om deze aldus op te stellen, dan wel als gevolg van het feit dat het nationale recht de betrokken ondernemingen op grond van artikel 5 de keuze laat om hun rekeningen op deze wijze op te stellen.

3.3. Bepalingen van de omgezette jaarrekeningenrichtlijnen die na de vaststelling van de IAS-verordening nog op vennootschappen van toepassing zijn

De algemene interactie tussen de IAS-verordening en de omgezette jaarrekeningenrichtlijnen wordt behandeld in de afdelingen 3.1 en 4.1. Op de specifieke interactie met betrekking tot de entiteiten die in de overeenkomstig goedgekeurde IAS opgestelde geconsolideerde jaarrekeningen moeten worden opgenomen, wordt nader ingegaan in afdeling 2.2.2.

Een vennootschap die verplicht is een **geconsolideerde jaarrekening** op te stellen en die als gevolg van de toepassing van ofwel artikel 4, ofwel artikel 5 van de IAS-verordening onder de werkingssfeer van deze verordening valt, dient zich te voegen naar de nationale wetgeving tot omzetting van de bepalingen van de vierde en de zevende richtlijn welke betrekking hebben op de controle, het geconsolideerde jaarverslag en sommige openbaarmakingen die buiten de werkingssfeer van de International Accounting Standards vallen. Voor alle duidelijkheid wordt hierna een opsomming gegeven van de bepalingen van de vierde en de zevende richtlijn van de Raad welke op de geconsolideerde jaarrekening van toepassing blijven:

- (a) in geval van de vierde richtlijn van de Raad, artikel 58, onder c); en
- (b) in geval van de zevende richtlijn van de Raad, artikel 34, punten 2-5, 9, 12 en 13, artikel 35, lid 1, en de artikelen 36, 37 en 38.

Een vennootschap die verplicht is een **enkelvoudige jaarrekening** op te stellen en die als gevolg van de toepassing van artikel 5 van de IAS-verordening onder de werkingssfeer van deze verordening valt, dient zich te voegen naar de nationale wetgeving tot omzetting van de bepalingen van de vierde en de zevende richtlijn welke betrekking hebben op de controle, het jaarverslag en sommige openbaarmakingen die buiten de werkingssfeer van de International Accounting Standards vallen. Voor alle duidelijkheid wordt hierna een opsomming gegeven van de bepalingen van de vierde en de zevende richtlijn van de Raad welke op de enkelvoudige jaarrekening van toepassing blijven:

- (a) in geval van de vierde richtlijn van de Raad, de artikelen 11, 12 en 27, artikel 43, lid 1, punten 2), 9), 12) en 13), artikel 45, lid 1, artikel 46, artikel 47, leden 1 en

- 1 bis, artikel 47, lid 2, laatste zin, de artikelen 48, 49, 51, 51 bis en 53, artikel 56, lid 2, artikel 57 en artikel 58;
- (b) in geval van de zevende richtlijn van de Raad, artikel 9, lid 2.

3.4. De IAS als onderdeel van het nationale boekhoudrecht

Vennootschappen die niet onder de IAS-verordening vallen, dienen hun rekeningen te blijven opstellen op grond van de nationale boekhoudvoorschriften die van de jaarrekeningsrichtlijnen zijn afgeleid.

Indien een gegeven IAS in overeenstemming is met een omzettingbepaling van de jaarrekeningsrichtlijnen, mogen de lidstaten eisen dat deze IAS door de betrokken vennootschappen wordt toegepast. Het is evident dat deze eis kan worden uitgebreid tot alle IAS en alle interpretaties daarvan.

In dergelijke gevallen blijft de vennootschap onderworpen aan de voorschriften van het nationale recht en is de in de afdelingen 3.1 en 4.1 bedoelde beperking die geldt ten aanzien van de in het kader van dat nationale recht vigerende aanvullende waarderings- of openbaarmakingsvereisten, niet van toepassing.

4. VRAAGSTUKKEN OP HET GEBIED VAN DE INFORMATIEVERSCHAFFING

4.1. Nationale verplichtingen om aanvullende informatie te verschaffen benevens die welke krachtens de IAS wordt verlangd

De voordelen van de totstandbrenging van één enkel kader voor de financiële verslaggeving zoals dit met de IAS-verordening wordt beoogd, waarbij alle relevante rekeningen direct vergelijkbaar zijn, zullen pas optimaal worden benut wanneer de lidstaten niet eisen dat in de enkelvoudige of geconsolideerde jaarrekeningen die op grond van overeenkomstig de IAS-verordening goedgekeurde IAS zijn opgesteld, kwalitatieve of kwantitatieve informatie wordt verstrekt die niet relevant is voor dergelijke jaarrekeningen voor algemene doeleinden, of informatie die beter afzonderlijk wordt bekendgemaakt.

In overeenstemming met de in afdeling 3.1 behandelde interactie tussen het nationale recht en de IAS kunnen nationale aanvullende informatievereisten, ongeacht of deze voortvloeien uit de omzetting van de jaarrekeningsrichtlijnen, dan wel op initiatief van de lidstaat zelf zijn opgelegd, blijven gelden wanneer zij relevant zijn voor dergelijke jaarrekeningen voor algemene doeleinden en buiten de werkingssfeer van goedgekeurde IAS vallen.

Zo kunnen bijvoorbeeld toezichthoudende autoriteiten of effectenregelgevers blijven verlangen dat aanvullende informatie wordt verschaft die:

- buiten het bestek valt van de enkelvoudige (of geconsolideerde) jaarrekening waarop de IAS-verordening van toepassing is – zoals bijvoorbeeld informatie die moet worden verstrekt in het jaarverslag of in een afzonderlijk schema dat aan de jaarrekening is gehecht; of
- moet worden opgenomen in de toelichting bij de enkelvoudige (of geconsolideerde) jaarrekening waarop de IAS-verordening van toepassing is wanneer de materie uiterst relevant wordt geacht voor deze jaarrekening voor algemene doeleinden (bijvoorbeeld

bepaalde met corporate governance verband houdende informatie, zoals de beloning van individuele bestuurders), maar buiten de werkingssfeer valt van de IAS omdat deze informatie niet nodig is voor het geven van een getrouw beeld in de zin van de IAS.

4.2. IAS-indelingen en rekeningstelsel

In de IAS wordt aangegeven op welke wijze de in de winst- en verliesrekening en in de balans op te nemen posten moeten worden vermeld.

Wat de winst- en verliesrekening betreft, staan de IAS twee benaderingen toe, namelijk indeling naar *functie* of naar *aard*. Wanneer voor een indeling op basis van de functie wordt gekozen, dan moet bepaalde aanvullende informatie over de aard worden verstrekt. Voor de indeling naar functie of naar aard gelden dezelfde beginselen als voor de alternatieve indelingen die in de vierde richtlijn van de Raad zijn neergelegd.

Wat de balans betreft, worden de activa ofwel in volgorde van hun liquiditeit, ofwel op grond van het onderscheid vlottend/vast gepresenteerd. Deze presentatievormen zijn zeer gelijklopend met die voorgeschreven bij de vierde richtlijn van de Raad, die bepaalt dat onderscheid moet worden gemaakt tussen vaste en vlottende activa en tussen kortlopende en langlopende verplichtingen.

De IAS hebben uitsluitend betrekking op externe financiële verslaggeving voor algemene doeleinden en bevatten derhalve geen expliciete voorschriften voor de structuur van de interne managementinformatie (of het rekeningstelsel) waarin de vennootschap dient te voorzien, al is het duidelijk dat deze interne informatie ten minste toereikend moet zijn om behulpzaam te zijn bij de opstelling van de informatie die voor de externe financiële verslaggeving is vereist.

Aangezien de IAS-verordening rechtstreeks op individuele ondernemingen toepasselijk is, mogen de lidstaten geen eigen indelingen opleggen en moeten derhalve de goedgekeurde IAS worden toegepast.

5. BIJLAGE

Raamwerk voor de opstelling en presentatie van jaarrekeningen

Het IASB Raamwerk werd in april 1989 door de IASC Board goedgekeurd voor uitgifte in juli 1989, en werd in april 2001 aangenomen door de IASB.

"Reproductie toegestaan binnen de Europese Economische Ruimte. Alle bestaande rechten voorbehouden buiten de EER, met uitzondering van het recht van reproductie voor persoonlijk of ander eerlijk gebruik. Nadere inlichtingen te verkrijgen bij de IASB op het volgende adres: www.iasb.org.uk".

Inhoud

VOORWOORD

INLEIDING

Alinea's 1 - 11

Doel en status

1 - 4

Toepassingsgebied

5 - 8

Gebruikers en hun informatiebehoeften

9 - 11

HET DOEL VAN DE JAARREKENING

12 - 21

Financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in financiële positie

15 - 21

Toelichtingen en aanvullende schema's

21

GRONDBEGINSELEN

22 - 23

Het toerekeningsbeginsel

22

Het continuïteitsbeginsel

23

KWALITATIEVE KENMERKEN VAN DE JAARREKENING

24 - 46

Begrijpelijkheid

25

Relevantie

26 - 30

Materialiteit

29 - 30

Betrouwbaarheid

31 - 38

Getrouwe weergave

33 - 34

De economische realiteit gaat boven de juridische vorm

35

Onpartijdigheid

36

Voorzichtigheid

37

Volledigheid

38

Vergelijkbaarheid

39 - 42

Beperkingen in verband met relevante en betrouwbare informatie	43 - 45
Tijdigheid	43
Afweging van nut en kosten	44
Afweging van kwalitatieve kenmerken	45
Getrouw beeld/Getrouwe weergave	46
DE ELEMENTEN VAN DE JAARREKENING	47 - 81
Financiële positie	49 - 52
Activa	53 - 59
Verplichtingen	60 - 64
Eigen vermogen	65 - 68
Financiële prestaties	69 - 73
Baten	74 - 77
Lasten	78 - 80
Aanpassingen voor vermogensinstandhouding	81
OPNAME VAN DE ELEMENTEN VAN DE JAARREKENING	82 - 98
De waarschijnlijkheid van toekomstig economisch voordeel	85
Betrouwbaarheid van de waardering	86 - 88
Opname van activa	89 - 90
Opname van verplichtingen	91
Opname van baten	92 - 93
Opname van lasten	94 - 98
WAARDERING VAN DE ELEMENTEN VAN DE JAARREKENING	99 - 101
DE BEGRIPPEN VERMOGEN EN VERMOGENSINSTANDHOUDING	102 - 110
Vermogensbegrippen	102 - 103
Vermogensinstandhoudingsbegrippen en de bepaling van winst	104 - 110

Voorwoord

Door vele ondernemingen in de hele wereld worden jaarrekeningen opgesteld en gepresenteerd voor externe gebruikers. Ofschoon dergelijke jaarrekeningen van land tot land gelijkvormig lijken, zijn er verschillen die vermoedelijk veroorzaakt worden door een veelheid van sociale, economische en wettelijke omstandigheden en doordat verschillende landen de behoeften van verschillende gebruikers van jaarrekeningen voor ogen hebben wanneer zij nationale eisen stellen.

Deze verschillende omstandigheden leiden tot het gebruik van een groot aantal definities voor de elementen van de jaarrekening, zoals activa, verplichtingen, eigen vermogen, baten en lasten. Zij hebben ook geleid tot het gebruik van verschillende criteria voor de opname van posten in de jaarrekening en tot een voorkeur voor verschillende waarderingsgrondslagen. Het toepassingsgebied van de jaarrekening en de informatie die erin wordt vermeld zijn daardoor ook beïnvloed.

Het International Accounting Standards Committee (IASC) ziet het als zijn taak om deze verschillen in te perken door te trachten om voorschriften, normen voor financiële verslaggeving en procedures met betrekking tot de opstelling en presentatie van jaarrekeningen te harmoniseren. Het is van mening dat verdere harmonisatie het beste kan worden nagestreefd door de aandacht te concentreren op jaarrekeningen die worden opgesteld met het doel om informatie te verschaffen die nuttig is bij het nemen van economische beslissingen.

De IASC Board meent dat voor dit doel opgestelde jaarrekeningen voldoen aan de gemeenschappelijke behoeften van de meeste gebruikers. Dit komt omdat bijna alle gebruikers economische beslissingen nemen, bijvoorbeeld om:

- (a) te bepalen wanneer ze best een aandelenbelang kopen, aanhouden of verkopen;
- (b) het beleid van of de verantwoording door het management te beoordelen;
- (c) het vermogen van de onderneming te beoordelen om haar werknemers te betalen en andere voordelen te verschaffen;
- (d) de zekerheid te beoordelen met betrekking tot bedragen die aan de onderneming zijn geleend;
- (e) het fiscale beleid vast te stellen;
- (f) uitkeerbare winsten en dividenden vast te stellen;
- (g) statistieken van het nationaal inkomen samen te stellen en te gebruiken; of
- (h) de activiteiten van ondernemingen te reguleren.

De Board realiseert zich echter dat in het bijzonder overheden voor hun eigen doeleinden afwijkende of aanvullende eisen zouden kunnen stellen. Deze eisen behoren echter geen invloed uit te oefenen op jaarrekeningen die ten dienste van andere gebruikers worden opgesteld, tenzij zij ook aan de behoeften van die andere gebruikers voldoen.

Jaarrekeningen worden in het algemeen opgesteld in overeenstemming met een model voor administratieve verwerking gebaseerd op de realiseerbare historische kostprijs en het nominale financiële vermogensinstandhoudingsbegrip. Ofschoon er op dit moment geen overeenstemming over een eventuele wijziging bestaat, zouden andere modellen en begrippen meer geëigend kunnen zijn om het doel te dienen, namelijk het verschaffen van informatie die nuttig is om economische beslissingen te nemen. Dit raamwerk is zodanig ontwikkeld dat het toepasbaar is op een reeks van modellen voor administratieve verwerking en begrippen van vermogen en vermogensinstandhouding.

Inleiding

Doel en status

1. Dit raamwerk bevat een uiteenzetting van de begrippen die ten grondslag liggen aan de opstelling en presentatie van jaarrekeningen bestemd voor externe gebruikers. Het doel van het raamwerk is:
 - (a) de IASC Board als hulpmiddel te dienen bij de ontwikkeling van toekomstige International Accounting Standards en bij de herziening van bestaande International Accounting Standards;
 - (b) de IASC Board als hulpmiddel te dienen bij het bevorderen van de harmonisatie van voorschriften, normen voor financiële verslaggeving en procedures met betrekking tot de presentatie van jaarrekeningen, door een grondslag te verschaffen om het aantal alternatieve verwerkingswijzen dat door de International Accounting Standards is toegestaan te verminderen;
 - (c) nationale regelgevers van financiële verslaggeving als hulpmiddel te dienen bij het ontwikkelen van nationale standaarden;
 - (d) opstellers van jaarrekeningen als hulpmiddel te dienen bij de toepassing van de International Accounting Standards en bij de behandeling van thema's die nog niet door een International Accounting Standard worden behandeld;
 - (e) controleurs van jaarrekeningen als hulpmiddel te dienen bij het vormen van een oordeel over de vraag of jaarrekeningen aan de International Accounting Standards voldoen;
 - (f) gebruikers van jaarrekeningen als hulpmiddel te dienen bij het interpreteren van de informatie in jaarrekeningen die in overeenstemming met International Accounting Standards zijn opgesteld; en
 - (g) zij die geïnteresseerd zijn in het werk van het IASC informatie te verschaffen over zijn aanpak bij het formuleren van International Accounting Standards.
2. Dit raamwerk is geen International Accounting Standard en het bevat dan ook geen normen voor de waardering of vermelding van specifieke gegevens. Door niets in dit raamwerk wordt enige specifieke International Accounting Standard tenietgedaan.
3. De IASC Board erkent dat het raamwerk in een beperkt aantal gevallen strijdig kan zijn met een International Accounting Standard. In die gevallen waarin strijdigheid bestaat, prevaleren de vereisten van de International Accounting Standard boven die van het raamwerk. Aangezien het IASC zich bij de ontwikkeling van toekomstige standaarden en bij de herziening van bestaande standaarden door het raamwerk zal laten leiden, zal het aantal gevallen waarin sprake is van strijdigheid tussen het raamwerk en de International Accounting Standards na verloop van tijd echter verminderen.
4. Het raamwerk zal van tijd tot tijd worden herzien op basis van de ervaringen die de Board opdoet met de hantering ervan.

Toepassingsgebied

5. Het raamwerk behandelt:
 - (a) het doel van de jaarrekening;
 - (b) de kwalitatieve kenmerken die het nut van informatie in de jaarrekening bepalen;
 - (c) de definities, opname en waardering van de elementen waaruit jaarrekeningen worden opgebouwd; en
 - (d) de begrippen vermogen en vermogensinstandhouding.
6. Het raamwerk houdt zich bezig met jaarrekeningen voor algemene doeleinden (hierna aangeduid als 'jaarrekeningen'), met inbegrip van geconsolideerde jaarrekeningen. Dergelijke jaarrekeningen worden ten minste jaarlijks opgesteld en gepresenteerd en zijn gericht op de gemeenschappelijke informatiebehoeften van

een groot aantal gebruikers. Sommige van deze gebruikers kunnen naast de informatie die vervat is in de jaarrekening, aanvullende informatie nodig hebben - en over de bevoegdheid beschikken die te verkrijgen. Vele gebruikers zijn echter aangewezen op de jaarrekening als hun belangrijkste bron van financiële informatie, en daarom moet bij de opstelling en presentatie van jaarrekeningen rekening worden gehouden met hun behoeften. Financiële berichtgeving voor bijzondere doeleinden, zoals in prospectussen en in berekeningen opgesteld voor belastingdoeleinden, vallen buiten het toepassingsgebied van dit raamwerk. Als de vereisten van deze financiële berichtgeving voor bijzondere doeleinden dat toelaten, kan het raamwerk niettemin worden toegepast.

7. Jaarrekeningen maken deel uit van het proces van financiële verslaggeving. Een jaarrekening omvat gewoonlijk een balans, een winst- en verliesrekening, een overzicht van wijzigingen in de financiële positie (wat in verschillende vormen kan worden voorgelegd, bijvoorbeeld als een kasstroomoverzicht of als een overzicht van herkomst en besteding van middelen), evenals die toelichtingen en verdere overzichten en verklarend materiaal die integraal deel uitmaken van de jaarrekening. Het kan hier ook aanvullende schema's en informatie betreffen, gebaseerd op of ontleend aan zodanige overzichten en bedoeld om in samenhang daarmee te worden gelezen. Dergelijke schema's en aanvullende informatie kunnen bijvoorbeeld financiële informatie over bedrijfssegmenten of geografische segmenten bevatten en inzicht verschaffen in de gevolgen van prijswijzigingen. Tot de jaarrekening behoren echter geen stukken als directieverslagen, uiteenzettingen van de voorzitter, beschouwingen en analyses van het management en soortgelijke stukken die in een financieel of jaarverslag kunnen zijn opgenomen.
8. Het raamwerk is van toepassing op de jaarrekeningen van alle verslaggevende commerciële, industriële en dienstverlenende ondernemingen, zowel in de publieke als in de private sector. Een verslaggevende onderneming is een onderneming ten opzichte waarvan gebruikers van informatie bestaan, die op de jaarrekening zijn aangewezen als hun belangrijkste bron van financiële informatie over de onderneming.

Gebruikers en hun informatiebehoeften

9. De gebruikers van jaarrekeningen omvatten huidige en potentiële beleggers, werknemers, kredietverstrekkers, leveranciers en andere handelscrediteuren, cliënten, overheden en hun instellingen, evenals het publiek. Zij maken van jaarrekeningen gebruik om enige van hun verschillende behoeften aan informatie te bevredigen. Deze behoeften omvatten het volgende:
 - (a) *Beleggers*. De verschaffers van risicokapitaal en hun adviseurs zijn geïnteresseerd in het risico dat aan hun beleggingen is verbonden en in het rendement dat deze opleveren. Zij hebben informatie nodig om hen te helpen beslissen of zij zullen kopen, aanhouden of verkopen. Aandeelhouders zijn eveneens geïnteresseerd in informatie die hen in staat stelt om het vermogen tot dividendbetaling door de onderneming te beoordelen.
 - (b) *Werknemers*. Werknemers en de hen vertegenwoordigende instanties zijn geïnteresseerd in informatie over de soliditeit en winstgevendheid van hun werkgevers. Zij zijn ook geïnteresseerd in informatie die hen in staat stelt zich een oordeel te vormen omtrent het vermogen van de onderneming tot het betalen van loon en pensioenrechten, evenals het verschaffen van werkgelegenheid.
 - (c) *Kredietverstrekkers*. Kredietverstrekkers zijn geïnteresseerd in informatie die hen in staat stelt te bepalen of hun leningen en de daarop betrekking hebbende rente zullen worden voldaan op het moment dat deze verschuldigd zijn.
 - (d) *Leveranciers en andere handelscrediteuren*. Leveranciers en andere crediteuren zijn geïnteresseerd in informatie die hen in staat stelt te bepalen of de bedragen die aan hen zijn verschuldigd op de vervaldatum zullen worden voldaan. Handelscrediteuren zullen waarschijnlijk gedurende een kortere periode in een onderneming zijn geïnteresseerd dan kredietverstrekkers, tenzij zij afhankelijk zijn van het voortbestaan van de onderneming als een voor hen belangrijke afnemer.
 - (e) *Cliënten*. Cliënten hebben belang bij informatie omtrent de continuïteit van een onderneming, in het bijzonder als zij daarmee langdurig betrekkingen onderhouden of ervan afhankelijk zijn.

- (f) *Overheden en hun instellingen.* Overheden en hun instellingen zijn geïnteresseerd in de allocatie van productiemiddelen en derhalve in de activiteiten van ondernemingen. Zij hebben ook informatie nodig om de activiteiten van ondernemingen te reguleren, het fiscale beleid vast te stellen en als basis voor de statistiek van het nationaal inkomen en soortgelijke statistieken.
 - (g) *Publiek.* Ondernemingen raken de belangen van het publiek op verschillende wijzen. Zo kunnen ondernemingen in talrijke opzichten een belangrijke bijdrage leveren aan de plaatselijke economie, wat onder meer tot uiting komt in het aantal mensen dat zij tewerkstellen en hun begunstiging van plaatselijke leveranciers. Jaarrekeningen kunnen voor het publiek een hulpmiddel vormen door informatie te verschaffen over de richting waarin de onderneming zich beweegt en over recente ontwikkelingen in haar bloei, evenals over het terrein van haar activiteiten.
10. Hoewel jaarrekeningen niet kunnen voldoen aan alle informatiebehoeften van genoemde gebruikers, zijn er behoeften die voor alle gebruikers gelijk zijn. Aangezien beleggers verschafters van risicokapitaal aan de onderneming zijn, zal het beschikbaar stellen van jaarrekeningen die hun behoeften dekken eveneens voldoen aan de meeste behoeften van andere gebruikers, voor zover zulks door jaarrekeningen kan geschieden.
 11. Het management van een onderneming draagt de primaire verantwoordelijkheid voor de opstelling en presentatie van de jaarrekening van de onderneming. Ook het management heeft belang bij de informatie die in de jaarrekening is vervat, zelfs ofschoon het toegang heeft tot aanvullende bestuurlijke en financiële informatie als hulpmiddel bij het opstellen van zijn plannen, de besluitneming en de uitvoering van beheerstaken. Het management heeft de mogelijkheid om vorm en inhoud van dergelijke aanvullende informatie vast te stellen teneinde zijn eigen behoeften te dekken. De rapportering omtrent dergelijke informatie ligt echter buiten het toepassingsgebied van dit raamwerk. Niettemin worden gepubliceerde jaarrekeningen gebaseerd op de informatie die door het management wordt gebruikt over de financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie van de onderneming.

Het doel van de jaarrekening

12. Het doel van de jaarrekening bestaat erin informatie te verschaffen over de financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie van een onderneming, die voor een groot aantal gebruikers nuttig is voor het nemen van economische beslissingen.
13. Voor dit doel opgestelde jaarrekeningen voldoen aan de gemeenschappelijke behoeften van de meeste gebruikers. Jaarrekeningen verschaffen echter niet alle informatie die gebruikers nodig kunnen hebben om economische beslissingen te nemen, aangezien zij grotendeels de financiële gevolgen van gebeurtenissen in het verleden weergeven en niet noodzakelijkerwijze andere dan financiële informatie bevatten.
14. Jaarrekeningen tonen eveneens de resultaten van het door het management gevoerde beheer, of de verantwoording voor de aan het management toevertrouwde middelen. Gebruikers die het beheer of de verantwoording door het management wensen te beoordelen, doen dat om economische beslissingen te kunnen nemen. Deze beslissingen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het aanhouden dan wel verkopen van het belang in de onderneming of de herbenoeming of vervanging van het management.

Financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie

15. De economische beslissingen die door gebruikers van jaarrekeningen worden genomen vereisen een beoordeling van het vermogen van de onderneming om op de juiste tijdstippen en met zekerheid geldmiddelen en kasequivalenten te genereren. Dit vermogen bepaalt uiteindelijk of een onderneming in staat is om haar werknemers en leveranciers te betalen, rentebetalingen te verrichten, leningen terug te betalen en uitkeringen aan haar eigenaars te doen. Gebruikers zijn beter in staat tot beoordeling van dat vermogen om geldmiddelen en kasequivalenten te genereren indien zij worden voorzien van informatie die gericht is op de financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie van een onderneming.
16. De financiële positie van een onderneming wordt beïnvloed door de economische middelen waarover zij de zeggenschap heeft, haar financiële structuur, haar liquiditeits- en solvabiliteitspositie en haar vermogen om zich aan te passen aan wijzigingen in de omgeving waarin zij opereert. Informatie omtrent de economische

middelen waarover de onderneming de zeggenschap heeft en haar in het verleden gebleken geschiktheid om in die middelen veranderingen aan te brengen, is nuttig bij het voorspellen van het vermogen van de onderneming om in de toekomst geldmiddelen en kasequivalenten te genereren. Informatie omtrent de financiële structuur is nuttig bij het voorspellen van toekomstige behoeften aan leningen en de wijze waarop toekomstige winsten en kasstromen zullen worden verdeeld over degenen die een belang in de onderneming hebben; zij is ook nuttig bij het voorspellen hoe succesvol de onderneming waarschijnlijk zal zijn bij het aantrekken van verdere financieringsmiddelen. Informatie omtrent de liquiditeits- en solvabiliteitspositie is nuttig bij het voorspellen van het vermogen van de onderneming om haar financiële verplichtingen op de vervaldata na te komen. Het begrip liquiditeit heeft betrekking op de beschikbaarheid van geldmiddelen in de nabije toekomst, na rekening te hebben gehouden met de financiële verplichtingen gedurende deze periode. Het begrip solvabiliteit heeft betrekking op de beschikbaarheid van geldmiddelen gedurende langere periode om financiële verplichtingen op de vervaldata te voldoen.

17. Informatie omtrent de financiële prestaties van een onderneming, in het bijzonder haar winstgevendheid, is noodzakelijk voor de beoordeling van mogelijke wijzigingen in de economische middelen waarover zij in de toekomst waarschijnlijk de zeggenschap zal uitoefenen. Belangrijk in dit verband is informatie omtrent wisselvalligheid in de financiële prestaties. Informatie omtrent financiële prestaties is nuttig bij het voorspellen van het vermogen van de onderneming om uit haar bestaande middelenbestand kasstromen te genereren. Zij is ook nuttig bij het vormen van oordelen over de doeltreffendheid waarmee de onderneming nieuwe middelen zou kunnen aanwenden.
18. Informatie met betrekking tot wijzigingen in de financiële positie van een onderneming is nuttig om haar investerings-, financierings- en bedrijfsactiviteiten gedurende de verslagperiode te beoordelen. Deze informatie is nuttig omdat zij de gebruikers een grondslag verschaft voor de beoordeling van het vermogen van de onderneming om geldmiddelen en kasequivalenten te genereren en van de behoeften van de onderneming om deze kasstromen te gebruiken. Bij het samenstellen van een overzicht van wijzigingen in de financiële positie kan het begrip middelen op verschillende manieren worden gedefinieerd, bijvoorbeeld als financieringsmiddelen, werkkapitaal, liquide activa of als geldmiddelen in engere zin. In dit raamwerk is geen poging gedaan om het begrip 'middelen' te definiëren.
19. Informatie omtrent de financiële positie wordt in de eerste plaats in een balans verschaft. Informatie omtrent financiële prestaties wordt in de eerste plaats in een winst- en verliesrekening verschaft. Informatie omtrent wijzigingen in de financiële positie wordt in de jaarrekening verschaft door middel van een afzonderlijk overzicht.
20. De samenstellende delen van de jaarrekening hangen samen omdat zij verschillende aspecten van dezelfde transacties of gebeurtenissen weergeven. Hoewel elk overzicht informatie verschaft die verschilt van de informatie in de andere overzichten, zal waarschijnlijk geen van de overzichten slechts één enkel doel dienen of alle informatie bevatten die noodzakelijk is voor afzonderlijke behoeften van gebruikers. Zo verschaft een winst- en verliesrekening bijvoorbeeld een onvolledig beeld van de financiële prestaties, tenzij ze gezamenlijk met de balans en het overzicht van wijzigingen in de financiële positie wordt gebruikt.

Toelichtingen en aanvullende schema's

21. De jaarrekening bevat ook toelichtingen, aanvullende schema's en overige informatie. Zo kan zij bijvoorbeeld voor de gebruikers relevante aanvullende informatie bevatten over posten in de balans en winst- en verliesrekening. In de jaarrekening kunnen uiteenzettingen zijn vervat omtrent de risico's en onzekerheden waaraan de onderneming onderhevig is en omtrent middelen en verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen (zoals minerale reserves). Informatie over geografische en bedrijfssegmenten en over de gevolgen van prijswijzigingen voor de onderneming kan ook in de vorm van aanvullende informatie worden verschaft.

Grondbeginselen

Het toerekeningsbeginsel

22. Om aan hun doel te beantwoorden, worden jaarrekeningen opgesteld op basis van het 'toerekeningsbeginsel'. Bij hantering van dit beginsel worden de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen opgenomen wanneer zij zich voordoen (en niet wanneer geldmiddelen of kasequivalenten worden ontvangen of betaald) en worden zij in de administratie geboekt en in de jaarrekening gerapporteerd van de periode waarop zij betrekking hebben. Op basis van het toerekeningsbeginsel opgestelde jaarrekeningen informeren gebruikers niet alleen over transacties in het verleden die betaling en ontvangst van geldmiddelen met zich meebrengen, doch ook over verplichtingen om in de toekomst geldmiddelen te betalen, en over middelen die in de toekomst zullen worden ontvangen en die geldmiddelen representeren. Aldus verschaffen zij de soort informatie over transacties en andere gebeurtenissen in het verleden die bij het nemen van economische beslissingen het nuttigst is.

Het continuïteitsbeginsel

23. De jaarrekening wordt gewoonlijk opgesteld in de veronderstelling dat de continuïteit van de onderneming gewaarborgd is en dat zij haar activiteiten in de afzienbare toekomst zal voortzetten. Er wordt dus aangenomen dat de onderneming noch het voornemen heeft, noch in de noodzaak verkeert om te liquideren of de omvang van haar activiteiten drastisch te beperken; indien een zodanig voornemen of zodanige noodzaak wel bestaat, zou de jaarrekening mogelijk op een andere basis moeten worden opgesteld en indien dat het geval is, zou de gehanteerde basis in de toelichting moeten worden uiteengezet.

Kwalitatieve kenmerken van de jaarrekening

24. Kwalitatieve kenmerken zijn de eigenschappen die de in de jaarrekening opgenomen informatie nuttig maken voor gebruikers. De vier voornaamste kwalitatieve kenmerken zijn begrijpelijkheid, relevantie, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid.

Begrijpelijkheid

25. Een essentieel kenmerk van de informatie die in jaarrekeningen wordt verschaft is dat zij gemakkelijk begrijpelijk is voor gebruikers. In dit verband worden gebruikers geacht een redelijke kennis te bezitten van het bedrijfsleven, van economische activiteiten, evenals van verslaggeving, en bereid te zijn de informatie met een redelijke mate van toewijding te bestuderen. Informatie over ingewikkelde aangelegenheden die in de jaarrekening moet worden opgenomen omdat ze voor gebruikers relevant is bij het nemen van economische beslissingen, mag bijgevolg niet worden weggelaten uitsluitend op grond van het feit dat ze voor bepaalde gebruikers te moeilijk te begrijpen zou zijn.

Relevantie

26. Om nuttig te zijn, dient informatie relevant te zijn voor de besluitvormingsbehoeften van gebruikers. Informatie is relevant als zij de economische beslissingen van gebruikers beïnvloedt door hen als hulpmiddel te dienen bij het beoordelen van vroegere, huidige of toekomstige gebeurtenissen of bij het bevestigen of corrigeren van vroegere beoordelingen.
27. De voorspellende en bevestigende betekenis van informatie houden verband met elkaar. Zo is bijvoorbeeld informatie over de huidige omvang en samenstelling van het bezit aan activa van betekenis voor gebruikers wanneer zij het vermogen van de onderneming pogen te voorspellen om van gunstige gelegenheden gebruik te maken en om op ongunstige omstandigheden te reageren. Dezelfde informatie speelt een bevestigende rol met betrekking tot voorspellingen in het verleden van bijvoorbeeld de wijze waarop de onderneming zou worden gestructureerd of van het resultaat van voorgenomen activiteiten.
28. Informatie omtrent de financiële positie en prestaties in het verleden wordt vaak gebruikt als uitgangspunt voor het voorspellen van de toekomstige financiële positie en prestaties en van andere zaken waarin gebruikers rechtstreeks geïnteresseerd zijn, zoals dividend- en loonbetalingen, koersbewegingen van effecten en het vermogen van de onderneming om haar verplichtingen op de vervaldatum na te komen. Om voorspellende waarde te hebben, hoeft informatie niet per se de vorm van een begroting te hebben. Het vermogen om op basis van de jaarrekening voorspellingen te doen wordt echter vergroot door de wijze waarop informatie over transacties en gebeurtenissen in het verleden wordt weergegeven. Zo neemt de voorspellende waarde van de winst- en verliesrekening toe indien ongebruikelijke, bijzondere en zelden voorkomende baten of lasten afzonderlijk worden getoond.

Materialiteit

29. De relevantie van informatie is afhankelijk van haar aard en materialiteit. In sommige gevallen is uitsluitend de aard van de informatie voldoende om te concluderen dat zij relevant is. De verslaggeving over een nieuw bedrijfssegment kan bijvoorbeeld de beoordeling van de risico's en gunstige mogelijkheden waarvoor de onderneming zich gesteld ziet, beïnvloeden, onafhankelijk van de materialiteit van de resultaten die door het nieuwe bedrijfssegment in de verslagperiode zijn behaald. In andere gevallen is zowel de aard als de materialiteit van belang, zoals de omvang van voorraden die worden aangehouden in elk van de categorieën die kenmerkend zijn voor het bedrijf.
30. Informatie is materieel indien het weglaten of het onjuist weergeven daarvan een invloed zou kunnen hebben op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit van de post of fout is afhankelijk van de omvang daarvan, beoordeeld onder de bijzondere omstandigheden waaronder

het weglaten of onjuist weergeven plaatsvindt. Het begrip materialiteit verschaft dus meer een drempel of kritische grens, dan dat het een primair kwalitatief kenmerk is dat informatie moet bezitten om nuttig te zijn.

Betrouwbaarheid

31. Om nuttig te zijn, moet informatie ook betrouwbaar zijn. Informatie heeft de eigenschap van betrouwbaarheid als zij vrij is van wezenlijke onjuistheden en vooroordelen en als gebruikers ervan mogen uitgaan dat zij een getrouwe weergave is van wat zij voorgeeft weer te geven of wat zij in redelijkheid verwacht mag worden weer te geven.
32. Informatie kan relevant zijn, doch dermate onbetrouwbaar naar haar aard of voorstellingswijze dat de opname ervan mogelijk misleidend kan zijn. Indien bijvoorbeeld de rechtsgeldigheid en het bedrag van een schadeclaim onderwerp zijn van een gerechtelijke procedure, kan het voor de onderneming ongewenst zijn het volledige bedrag van de claim in de balans op te nemen, ofschoon het wel noodzakelijk kan zijn het bedrag en de bijzonderheden van de claim te vermelden.

Getrouwe weergave

33. Om betrouwbaar te zijn, dient informatie een getrouw beeld te geven van de transacties en andere gebeurtenissen die zij ofwel voorgeeft weer te geven, ofwel in redelijkheid verwacht mag worden weer te geven. Een balans bijvoorbeeld, dient dus een getrouwe weergave te zijn van de transacties en andere gebeurtenissen die per de verslagdatum resulteren in activa, verplichtingen en eigen vermogen van de onderneming, die aan de criteria voor opname daarvan voldoen.
34. Voor de meeste financiële informatie bestaat enig risico dat zij een minder getrouw beeld tonen dan zij pretenderen. Dit is niet te wijten aan vooringenomenheid, doch eerder aan moeilijkheden die inherent zijn, ofwel aan het onderkennen van de transacties en andere gebeurtenissen die moeten worden gewaardeerd, ofwel aan het bedenken en toepassen van waarderings- of presentatietechnieken waarmee berichten kunnen worden overgebracht die in overeenstemming zijn met die transacties en gebeurtenissen. In bepaalde gevallen zou de waardering van de financiële gevolgen van posten zo onzeker kunnen zijn dat ondernemingen ze in het algemeen niet in de jaarrekening zouden opnemen. Als voorbeeld: hoewel de meeste ondernemingen in de loop van de tijd zelf goodwill opbouwen, is het als regel moeilijk om die goodwill betrouwbaar te identificeren en te waarderen. In andere gevallen kan het echter geëigend zijn om posten wel op te nemen en het risico van onjuistheid, waarmee hun opname en waardering gepaard gaat, te vermelden.

De economische realiteit gaat boven de juridische vorm

35. Als informatie een getrouwe weergave dient te zijn van de transacties en gebeurtenissen die zij pretendeert weer te geven, is het noodzakelijk dat deze administratief worden verwerkt en gepresenteerd in overeenstemming met hun wezen en de economische realiteit, en niet slechts hun juridische vorm. Het wezen van transacties of andere gebeurtenissen komt niet altijd overeen met wat uit hun juridische of gekunstelde vorm blijkt. Een onderneming zou bijvoorbeeld een actief op zodanige wijze aan een derde kunnen overdragen, dat de documenten de indruk wekken dat er sprake is van juridische eigendomsoverdracht aan die derde, doch er kunnen overeenkomsten bestaan die verzekeren dat de onderneming de toekomstige economische voordelen die het actief in zich bergt, blijft genieten. In dergelijke omstandigheden zou het rapporteren van een verkoop geen getrouwe weergave zijn van de afgesloten transactie (zo er inderdaad al van een transactie sprake was).

Onpartijdigheid

36. Om betrouwbaar te zijn, dient informatie die in jaarrekeningen is vervat onpartijdig te zijn, dat wil zeggen vrij van vooringenomenheid. Jaarrekeningen zijn niet onpartijdig als zij, door de selectie van de informatie of de wijze waarop de informatie wordt weergegeven, het nemen van een beslissing of het vormen van een oordeel beïnvloeden teneinde een vooraf bepaalde uitkomst te verkrijgen.

Voorzichtigheid

37. De opstellers van jaarrekeningen hebben echter te kampen met de onzekerheden die onvermijdelijk samenhangen met talrijke gebeurtenissen en omstandigheden, zoals de inbaarheid van dubieuze vorderingen, de vermoedelijke gebruiksduur van fabrieken en installaties en het aantal claims dat uit hoofde van verstrekte garanties zou kunnen opkomen. Met dergelijke onzekerheden wordt rekening gehouden door hun aard en omvang te vermelden en door voorzichtigheid te betrachten bij de opstelling van jaarrekeningen. Voorzichtigheid is het inbouwen van een mate van zorg bij het vormen van de oordelen die nodig zijn bij het maken van de noodzakelijke schattingen in onzekere omstandigheden, zodanig dat activa of baten niet te hoog en verplichtingen of lasten niet te laag worden weergegeven. Het betrachten van voorzichtigheid laat echter niet toe om bijvoorbeeld stille reserves of buitensporige voorzieningen te creëren, dan wel activa of baten opzettelijk te laag of verplichtingen of lasten opzettelijk te hoog op te nemen. De jaarrekening zou dan niet onpartijdig zijn en dus het kenmerk van betrouwbaarheid missen.

Volledigheid

38. Om betrouwbaar te zijn, dient de informatie in jaarrekeningen volledig te zijn binnen de grenzen die gevormd worden door de materialiteit en de kosten. Een weglating kan tot gevolg hebben dat informatie vals of misleidend en derhalve onbetrouwbaar is en onvolkomen wat de relevantie betreft.

Vergelijkbaarheid

39. Gebruikers dienen in staat te zijn de jaarrekeningen van een onderneming in de tijd te vergelijken teneinde ontwikkelingen in haar financiële positie en prestaties te onderkennen. Gebruikers moeten ook in staat zijn de jaarrekeningen van verschillende ondernemingen onderling te vergelijken, teneinde hun relatieve financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie te beoordelen. Vandaar dat de waardering en weergave van de financiële gevolgen van soortgelijke transacties en andere gebeurtenissen voor alle onderdelen van een onderneming, en volgtijdelijk voor die onderneming als geheel, op een bestendige wijze moeten geschieden en tevens op bestendige wijze voor verschillende ondernemingen.
40. Een belangrijke stilzwijgende consequentie van het kwalitatieve kenmerk vergelijkbaarheid is dat gebruikers worden geïnformeerd over de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij de opstelling van de jaarrekening worden toegepast, van eventuele wijzigingen in die grondslagen en van de invloed van dergelijke wijzigingen. Gebruikers behoren in staat te zijn verschillen tussen grondslagen te onderkennen die voor soortgelijke transacties en andere gebeurtenissen door dezelfde onderneming van periode tot periode, en door verschillende ondernemingen zijn toegepast. Het naleven van International Accounting Standards, inclusief de vermelding van de grondslagen voor financiële verslaggeving die door de onderneming worden toegepast, bevordert de vergelijkbaarheid.
41. De noodzaak tot vergelijkbaarheid mag niet worden verward met louter uniformiteit en mag niet ontaarden in een belemmering voor het invoeren van verbeterde normen voor financiële verslaggeving. Het is niet passend voor een onderneming om de verslaggeving met betrekking tot een transactie of andere gebeurtenis op dezelfde wijze te vervolgen, indien de gehanteerde grondslag niet in overeenstemming is met de kwalitatieve kenmerken relevantie en betrouwbaarheid. Het is evenmin passend voor een onderneming om haar grondslagen voor financiële verslaggeving ongewijzigd te laten indien meer toepasselijke en betrouwbare alternatieven bestaan.
42. Omdat gebruikers de financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie van een onderneming in de tijd wensen te vergelijken, is het belangrijk dat de jaarrekening overeenkomstige informatie met betrekking tot de voorgaande periode toont.

Beperkingen in verband met relevante en betrouwbare informatie

Tijdigheid

43. Indien er in de berichtgeving al te veel vertraging ontstaat, kan ze haar relevantie verliezen. Het management kan zich genoodzaakt zien om de respectieve verdiensten van tijdige verslaggeving en het verschaffen van betrouwbare informatie tegen elkaar af te wegen. Om informatie tijdig te verschaffen, kan het vaak noodzakelijk zijn om te rapporteren voordat alle aspecten van een transactie of andere gebeurtenis bekend zijn, waardoor de betrouwbaarheid wordt aangetast. Omgekeerd, indien de berichtgeving wordt uitgesteld tot alle aspecten bekend zijn, kan de informatie hoogst betrouwbaar zijn doch van weinig nut voor gebruikers die hun beslissingen intussen hebben moeten nemen. Voor het bereiken van een evenwicht tussen relevantie en betrouwbaarheid geldt als doorslaggevende overweging hoe op de beste wijze de behoeften van gebruikers bij het nemen van economische beslissingen worden gediend.

Afweging van nut en kosten

44. De afweging van nut en kosten is een doordringende beperking, en niet zozeer een kwalitatief kenmerk. Het nut dat informatie oplevert, behoort de kosten van verschaffing daarvan te overtreffen. De evaluatie van nut en kosten is echter voornamelijk een zaak van beoordeling. Voorts komen de kosten niet noodzakelijkerwijze ten laste van de gebruikers die van het nut profiteren. Het nut kan ook worden genoten door andere gebruikers dan die waarvoor de informatie wordt opgesteld; de verschaffing van verdere informatie aan kredietverstrekkers kan bijvoorbeeld de financieringskosten van een onderneming verminderen. Om deze redenen is het moeilijk om in een bepaald geval een kosten-batenanalyse te maken. Niettemin zullen in het bijzonder regelgevers van financiële verslaggeving, doch ook opstellers en gebruikers van jaarrekeningen, zich van deze beperking bewust moeten zijn.

Afweging van kwalitatieve kenmerken

45. In de praktijk is een afweging tussen kwalitatieve kenmerken vaak noodzakelijk. Over het algemeen dient te worden gestreefd naar een passend evenwicht tussen de kenmerken om aan het doel van de jaarrekening te voldoen. Het relatieve belang van de kenmerken in verschillende gevallen is een zaak van professionele beoordeling.

Getrouw beeld/Getrouwe weergave

46. Van jaarrekeningen wordt veelvuldig gezegd dat zij een getrouw beeld tonen, of een getrouwe weergave vormen, van de financiële positie, financiële prestaties en wijzigingen in de financiële positie van een onderneming. Ofschoon dit raamwerk dergelijke begrippen niet rechtstreeks behandelt, zal de toepassing van de voornaamste kwalitatieve kenmerken en van geëigende normen voor financiële verslaggeving gewoonlijk resulteren in jaarrekeningen die uitdrukken wat in het algemeen wordt verstaan onder een getrouw beeld van dergelijke informatie of als een getrouwe weergave daarvan.

De elementen van de jaarrekening

47. Jaarrekeningen geven de financiële gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen weer door ze naar hun economische kenmerken in grote groepen in te delen. Deze grote groepen worden de elementen van de jaarrekening genoemd. De elementen die rechtstreeks betrekking hebben op de waardering van de financiële positie in de balans zijn activa, verplichtingen en eigen vermogen. De elementen die rechtstreeks betrekking hebben op de waardering van de financiële prestaties in de winst- en verliesrekening zijn baten en lasten. Het overzicht van wijzigingen in de financiële positie geeft gewoonlijk elementen van de winst- en verliesrekening en wijzigingen in elementen van de balans weer; in dit raamwerk worden dienovereenkomstig geen elementen onderkend die uitsluitend op laatstgenoemd overzicht betrekking hebben.
48. Deze elementen die worden opgenomen in de balans en de winst- en verliesrekening, worden verder onderverdeeld in categorieën. Activa en verplichtingen kunnen bijvoorbeeld worden ingedeeld naar hun aard of functie in de activiteiten van de onderneming teneinde informatie te verstrekken op een wijze die voor gebruikers het nuttigst is om economische beslissingen te nemen.

Financiële positie

49. De elementen die rechtstreeks betrekking hebben op de waardering van de financiële positie zijn activa, verplichtingen en eigen vermogen. Zij worden als volgt gedefinieerd:
 - (a) Een actief is een uit gebeurtenissen in het verleden voortgekomen middel, waarover de onderneming de zeggenschap uitoefent en waaruit in de toekomst naar verwachting economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien.
 - (b) Een verplichting is een bestaande verplichting van de onderneming die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden waarvan de afwikkeling naar verwachting resulteert in een uitstroom uit de onderneming van middelen die economische voordelen in zich bergen.
 - (c) Eigen vermogen is het overblijvend belang in de activa van de onderneming na aftrek van alle verplichtingen.
50. De definities van een actief en een verplichting geven hun essentiële kenmerken aan, doch pogen niet de criteria op te sommen waaraan moet worden voldaan willen zij voor opname in de balans in aanmerking komen. De definities omvatten derhalve posten die niet als actief of verplichting in de balans worden opgenomen, omdat zij niet voldoen aan de opnamecriteria die behandeld worden in alinea's 82 tot en met 98. Met name dient de verwachting dat toekomstige economische voordelen naar of uit een onderneming zullen vloeien voldoende zeker te zijn om aan het waarschijnlijkheidscriterium te voldoen dat in alinea 83 wordt gegeven als voorwaarde voor opname als actief of verplichting in de balans.
51. Bij het beoordelen of een post aan de definitie van actief, verplichting of eigen vermogen voldoet, dient aandacht te worden besteed aan de onderliggende economische realiteit en niet slechts aan de juridische vorm ervan. In geval van een financiële lease bijvoorbeeld, is de economische realiteit dat de huurder voor het grootste deel van de gebruiksduur van het gehuurde actief de economische voordelen ervan verwerft, waartegenover hij een verplichting op zich neemt om voor dat recht een bedrag te betalen dat de reële waarde van het actief en de financieringskosten daarvan benadert. Vandaar dat de financiële lease aanleiding geeft tot posten die aan de definitie van een actief en verplichting voldoen, en als zodanig in de balans van de huurder worden opgenomen.
52. Balansen die zijn opgesteld in overeenstemming met huidige International Accounting Standards kunnen posten bevatten die niet voldoen aan de definitie van een actief of verplichting en die niet als deel van het eigen vermogen worden getoond. De definities die in alinea 49 zijn gegeven zullen echter ten grondslag liggen aan toekomstige herzieningen van bestaande International Accounting Standards en aan de formulering van verdere standaarden.

Activa

53. Het toekomstig economisch voordeel dat een actief in zich bergt, wordt gevormd door het potentieel om, direct of indirect, bij te dragen tot de stroom van geldmiddelen en kasequivalenten naar de onderneming. Dit potentieel kan in het productievlak liggen als deel van de bedrijfsactiviteiten van de onderneming. Het kan ook de vorm hebben van verwisselbaarheid in geldmiddelen of kasequivalenten of het vermogen om de uitstroom van geldmiddelen te reduceren, zoals wanneer de productiekosten dalen als gevolg van een gewijzigd fabricageproces.
54. Een onderneming wendt haar activa gewoonlijk aan om goederen te produceren of diensten te verrichten die in staat zijn om de wensen of behoeften van cliënten te bevredigen; omdat deze goederen of diensten deze wensen of behoeften kunnen bevredigen, zijn cliënten bereid om daarvoor te betalen en aldus bij te dragen tot de kasstroom van de onderneming. Geldmiddelen zijn zelf dienstig aan de onderneming omdat zij de mogelijkheid van zeggenschap over andere middelen inhouden.
55. De toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, kunnen op verschillende wijzen naar de onderneming vloeien. Een actief kan bijvoorbeeld:
 - (a) afzonderlijk of in combinatie met andere activa gebruikt worden bij de productie van door de onderneming te verkopen goederen of diensten;
 - (b) geruild worden voor andere activa;
 - (c) gebruikt worden om een verplichting af te wikkelen; of
 - (d) worden uitgekeerd aan de eigenaars van de onderneming.
56. Vele activa, bijvoorbeeld materiële vaste activa, hebben een fysieke vorm. Voor het bestaan van een actief is een fysieke vorm echter niet essentieel; vandaar dat bijvoorbeeld octrooien en auteursrechten activa zijn indien daaruit naar verwachting toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien en indien de onderneming er de zeggenschap over heeft.
57. Aan vele activa, bijvoorbeeld vorderingen en onroerende goederen, zijn juridische rechten verbonden, met inbegrip van het eigendomsrecht. Bij het vaststellen van het bestaan van een actief is het eigendomsrecht niet essentieel; zo is onroerend goed waarover krachtens een lease-overeenkomst wordt beschikt een actief indien de onderneming de zeggenschap heeft over de voordelen die naar verwachting uit het onroerend goed zullen voortkomen. Ofschoon het vermogen van een onderneming om de zeggenschap uit te oefenen over voordelen gewoonlijk het gevolg is van juridische rechten, kan een post aan de definitie van een actief voldoen, zelfs als er geen sprake is van zeggenschap in juridische zin. Kennis bijvoorbeeld, die is verworven uit een ontwikkelingsactiviteit, kan aan de definitie van een actief voldoen als de onderneming door die kennis geheim te houden de zeggenschap heeft over de voordelen die daaruit naar verwachting zullen voortkomen.
58. De activa van een onderneming komen voort uit vroegere transacties of andere gebeurtenissen in het verleden. Gewoonlijk verwerven ondernemingen activa door ze te kopen of te produceren, doch activa kunnen ook uit andere transacties of gebeurtenissen voortkomen: voorbeelden zijn onroerend goed dat door een onderneming van de overheid is verworven als onderdeel van een programma om de economische groei in een bepaald gebied te bevorderen, en de ontdekking van minerale reserves. Transacties of gebeurtenissen die naar verwachting in de toekomst zullen plaatsvinden, geven op zichzelf geen aanleiding tot het onderkennen van activa; vandaar dat bijvoorbeeld een voornemen tot aankoop van voorraden op zichzelf niet voldoet aan de definitie van een actief.
59. Er bestaat een nauw verband tussen het maken van kosten en het voortbrengen van activa, doch deze twee begrippen vallen niet noodzakelijkerwijze samen. Als een onderneming kosten maakt, kan dit erop wijzen dat toekomstige economische voordelen werden nagestreefd, doch het vormt niet het sluitende bewijs dat iets is verworven dat aan de definitie van een actief voldoet. Eveneens hoeft het ontbreken van met een post verband houdende kosten geen verhindering te zijn om deze onder de definitie van een actief te doen vallen en alsdan in aanmerking te doen komen voor opname in de balans; zaken die aan de onderneming zijn geschonken kunnen bijvoorbeeld aan de definitie van een actief voldoen.

Verplichtingen

60. Een essentieel kenmerk van een verplichting is dat er voor de onderneming een bestaande verplichting bestaat. Een verplichting is een plicht of verantwoordelijkheid om op een bepaalde manier te handelen of te presteren. Verplichtingen kunnen in rechte afdwingbaar zijn als gevolg van een bindende overeenkomst of wettelijk vereiste. Dit is bijvoorbeeld gewoonlijk het geval met bedragen die verschuldigd zijn voor ontvangen goederen en diensten. Verplichtingen ontstaan echter ook uit de normale bedrijfsuitoefening, uit gewoonte en uit de wens om goede zakelijke verhoudingen te handhaven of op een billijke wijze te handelen. Indien een onderneming bijvoorbeeld tot de gedragslijn besluit om gebreken in haar producten te herstellen, zelfs als deze blijken nadat de garantietermijn is verstreken, zijn de bedragen die naar verwachting moeten worden besteed met betrekking tot reeds verkochte goederen, verplichtingen.
61. Onderscheid moet worden gemaakt tussen een bestaande verplichting en een toekomstige verplichting. Een beslissing van het management van een onderneming om in de toekomst activa te verwerven, geeft op zichzelf geen aanleiding tot het ontstaan van een bestaande verplichting. Een verplichting ontstaat gewoonlijk alleen als het actief is geleverd of de onderneming een onherroepelijke overeenkomst sluit om het actief te verwerven. In het laatste geval betekent het onherroepelijke karakter van de overeenkomst dat de economische gevolgen van het in gebreke blijven om aan de verplichting te voldoen, bijvoorbeeld door het bestaan van een belangrijke boeteclausule, de onderneming weinig of geen ruimte laat om de uitstroom van middelen naar een derde te voorkomen.
62. De afwikkeling van een bestaande verplichting houdt gewoonlijk in dat de onderneming, om de claim van de derde te bevredigen, middelen afstaat die economische voordelen in zich bergen. Afwikkeling van een bestaande verplichting kan op een aantal manieren geschieden, bijvoorbeeld door:
- (a) betaling van geldmiddelen;
 - (b) overdracht van andere activa;
 - (c) het verlenen van diensten;
 - (d) vervanging van de verplichting door een andere verplichting; of
 - (e) omzetting van de verplichting in eigen vermogen.
- Een verplichting kan ook op andere wijze tenietgaan, zoals wanneer een crediteur van zijn rechten afstand doet of die verliest.
63. Verplichtingen komen voort uit vroegere transacties of andere gebeurtenissen in het verleden. Zo geeft dus bijvoorbeeld de verwerving van goederen of het gebruikmaken van diensten aanleiding tot het ontstaan van handelsschulden (tenzij er vooruit of bij aflevering is betaald) en resulteert het ontvangen van een banklening in een verplichting tot terugbetaling van de lening. Een onderneming kan ook toekomstige kortingen aan afnemers gebaseerd op hun jaarafname als verplichtingen aanmerken; in dit geval is de verkoop van goederen in het verleden de transactie die aanleiding geeft tot de verplichting.
64. Sommige verplichtingen kunnen slechts worden gewaardeerd door met een aanzienlijke mate van schatting te werk te gaan. Sommige ondernemingen omschrijven deze verplichtingen als voorzieningen. In sommige landen worden dergelijke voorzieningen niet als verplichtingen beschouwd omdat het begrip verplichtingen zodanig is geformuleerd dat het slechts bedragen omvat die kunnen worden vastgesteld zonder de noodzaak om schattingen te maken. De definitie van een verplichting in alinea 49 geeft een ruimere benadering. Indien een voorziening een bestaande verplichting inhoudt en ook overigens aan de definitie voldoet, is het dus een verplichting, zelfs indien het bedrag moet worden geschat. Voorbeelden zijn onder andere voorzieningen voor betalingen die onder bestaande garanties moeten worden verricht en voorzieningen om pensioenverplichtingen te dekken.

Eigen vermogen

65. Ofschoon eigen vermogen in alinea 49 als een resterend saldo is gedefinieerd, kan het in de balans worden onderverdeeld. In een rechtspersoonlijkheid bezittende onderneming kunnen bijvoorbeeld volgende posten

afzonderlijk worden getoond: de middelen die door aandeelhouders zijn verschaft, ingehouden winsten, reserves ontstaan uit verdeling van ingehouden winsten en reserves die de aanpassingen voor vermogensinstandhouding vertegenwoordigen. Dergelijke onderverdelingen kunnen relevant zijn voor de besluitvormingsbehoeften van de gebruikers van jaarrekeningen als zij een aanwijzing vormen voor wettelijke of andere beperkingen op de mogelijkheid voor de onderneming om uitkeringen te verrichten, of op andere wijze over het eigen vermogen te beschikken. Zij kunnen ook het feit weergeven dat personen met eigendomsbelangen in een onderneming verschillende rechten hebben met betrekking tot het ontvangen van dividenden of de terugbetaling van kapitaal.

66. Om de onderneming en haar crediteuren een verhoogde mate van bescherming te bieden tegen de invloeden van verliezen, is soms in statuten of in wettelijke bepalingen het vormen van reserves voorgeschreven. Andere reserves kunnen worden gevormd, indien de nationale belastingwetgeving vrijstelling of vermindering van belastingverplichtingen toestaat indien bedragen worden toegevoegd aan dergelijke reserves. Het bestaan en de omvang van deze wettelijke, statutaire en fiscale reserves vormen informatie die relevant kan zijn voor de besluitvormingsbehoeften van gebruikers. Toevoegingen aan dergelijke reserves vormen een element van de ingehouden winsten en zijn geen lasten.
67. Het bedrag waarvoor het eigen vermogen in de balans wordt getoond is afhankelijk van de waardering van activa en verplichtingen. Gewoonlijk komt het totaalbedrag van het eigen vermogen slechts bij toeval overeen met de totale marktwaarde van de aandelen van de onderneming of het bedrag dat zou kunnen worden opgebracht indien ofwel het nettoactief stuksgewijze, ofwel de onderneming als geheel op continuïteitsbasis zou worden verkocht.
68. Commerciële, industriële en dienstverlenende activiteiten worden vaak ondernomen door ondernemingen als eenmanszaken, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid en stichtingen, evenals door verschillende soorten overheidsondernemingen. De wettelijke en reglementaire opzet van dergelijke ondernemingen is veelal afwijkend van de opzet die toepasselijk is voor ondernemingen met rechtspersoonlijkheid. Er kunnen bijvoorbeeld weinig of in het geheel geen beperkingen zijn op uitkeringen aan eigenaars of andere begunstigen van bedragen die in het eigen vermogen zijn begrepen. Niettemin is de definitie van eigen vermogen, en zijn de andere aspecten die in dit raamwerk met betrekking tot eigen vermogen worden behandeld, van toepassing op dergelijke ondernemingen.

Financiële prestaties

69. Winst wordt veelvuldig gebruikt als een maatstaf om de financiële prestaties te beoordelen of als de basis voor andere maatstaven, zoals het rendement van een belegging of de winst per aandeel. De elementen die direct verband houden met de waardering van winst zijn baten en lasten. De opname en de waardering van baten en lasten - en dus van de winst - zijn gedeeltelijk afhankelijk van de begrippen vermogen en vermogensinstandhouding die de onderneming bij de opstelling van haar jaarrekening hanteert. Deze begrippen worden besproken in alinea's 102 tot en met 110.
70. De elementen baten en lasten worden als volgt gedefinieerd:
 - (a) Baten zijn tijdens de verslagperiode toegenomen economische voordelen in de vorm van een instroom van nieuwe of verhoging van bestaande activa, dan wel afgenomen verplichtingen, een en ander resulterend in de toename van het eigen vermogen, anders dan door bijdragen van deelhebbers daarin.
 - (b) Lasten zijn tijdens de verslagperiode afgenomen economische voordelen in de vorm van een uitstroom of uitputting van activa, dan wel het ontstaan van verplichtingen, een en ander resulterend in de afname van het eigen vermogen, anders dan door uitkeringen aan deelhebbers daarin.
71. De definities van baten en lasten geven hun essentiële kenmerken aan, doch pogen niet de criteria op te sommen waaraan voldaan moet worden willen zij in aanmerking komen voor opname in de winst- en verliesrekening. De criteria voor opname als zodanig worden behandeld in alinea's 82 tot en met 98.
72. Om informatie te verschaffen die relevant is voor economische besluitvorming, kunnen baten en lasten op verschillende manieren in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. Het is bijvoorbeeld algemeen gebruik om een onderscheid te maken tussen die baten en lasten die bij de uitvoering van de normale

activiteiten van de onderneming ontstaan, en die waarvoor dat niet het geval is. Dit onderscheid wordt gemaakt op grond van de overweging dat de herkomst van een post relevant is bij de beoordeling van het vermogen van een onderneming om in de toekomst geldmiddelen te genereren; incidentele activiteiten, zoals het afstoten van een langlopende investering, zullen zich waarschijnlijk niet op een regelmatige wijze herhalen. Als op deze wijze een onderscheid wordt gemaakt tussen posten, dient de aard van de onderneming en haar activiteiten in aanmerking te worden genomen. Posten die voor de ene onderneming uit de normale activiteiten voortvloeien, kunnen ongebruikelijk zijn voor een andere onderneming.

73. Door een onderscheid te maken tussen posten van baten en lasten en ze op verschillende manieren te combineren, ontstaat de mogelijkheid om de financiële prestaties van de onderneming naar verscheidene maatstaven weer te geven. Deze hebben een verschillende mate van gecomprimeerdheid. Zo zou de winst- en verliesrekening bijvoorbeeld de brutowinst, de winst uit normale bedrijfsactiviteiten vóór belastingen, de winst uit normale bedrijfsactiviteiten na belastingen en de nettowinst kunnen aangeven.

Baten

74. De definitie van baten omvat zowel opbrengsten als andere voordelen. Opbrengsten ontstaan bij de uitvoering van de normale activiteiten van een onderneming en worden met een veelheid van benamingen aangeduid, zoals verkopen, honoraria, rente, dividenden, royalty's en huur.
75. Onder andere voordelen worden andere posten verstaan die aan de definitie van baten voldoen. Zij kunnen ontstaan bij de uitvoering van de normale activiteiten van een onderneming of anderszins. Andere voordelen vertegenwoordigen toegenomen economische voordelen en hebben als zodanig geen ander karakter dan opbrengsten. Vandaar dat zij in dit raamwerk niet als een afzonderlijk element worden beschouwd.
76. Andere voordelen omvatten bijvoorbeeld de voordelen die ontstaan bij het vervreemden van vaste activa. De definitie van baten omvat ook niet-gerealiseerde winsten, zoals de winst die voortvloeit uit de herwaardering van verhandelbare effecten en die welke resulteert uit de verhoging van de boekwaarde van vaste activa. Als andere voordelen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening, worden zij gewoonlijk afzonderlijk getoond, omdat het kennen daarvan nuttig is voor het doel van economische besluitvorming. Andere voordelen worden veelal gerapporteerd na aftrek van de daarmee verband houdende kosten.
77. Als gevolg van baten kunnen verschillende soorten activa worden ontvangen of in omvang toenemen. Voorbeelden zijn onder meer geldmiddelen, vorderingen en goederen en diensten die zijn ontvangen als tegenprestatie voor geleverde goederen en diensten. Baten kunnen ook voortvloeien uit de afwikkeling van verplichtingen. Zo zou een onderneming bijvoorbeeld aan een kredietverstrekker goederen en diensten kunnen verschaffen ter afwikkeling van een verplichting om een uitstaande lening terug te betalen.

Lasten

78. De definitie van lasten omvat verliezen, evenals die kosten die bij de uitvoering van de normale bedrijfsactiviteiten van de onderneming ontstaan. Kosten die ontstaan bij de uitvoering van de normale activiteiten van de onderneming omvatten bijvoorbeeld de kostprijs van verkopen, lonen en afschrijvingen. Deze hebben gewoonlijk de vorm van een uitstroom of uitputting van activa, zoals geldmiddelen en kasequivalenten, voorraden en materiële vaste activa.
79. Onder verliezen worden andere posten verstaan die aan de definitie van lasten voldoen. Zij kunnen ontstaan tijdens de normale activiteiten van een onderneming of anderszins. Verliezen vertegenwoordigen afgenomen economische voordelen en hebben als zodanig geen ander karakter dan kosten. Vandaar dat zij in dit raamwerk niet als een afzonderlijk element worden beschouwd.
80. Verliezen omvatten bijvoorbeeld die welke voortvloeien uit rampen, zoals brand en overstroming, evenals die welke ontstaan uit het vervreemden van vaste activa. De definitie van lasten omvat ook niet-gerealiseerde verliezen, zoals die welke voortvloeien uit de gevolgen van verhogingen van de koers van een vreemde munt voor de door een onderneming in die munt aangegane verplichtingen. Als verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening, worden zij gewoonlijk afzonderlijk getoond, omdat het kennen daarvan nuttig is

voor het doel van economische besluitvorming. Verliezen worden veelal gerapporteerd na aftrek van de daarmee verband houdende baten.

Aanpassingen voor vermogensinstandhouding

81. De herwaardering of de aanpassing van activa en verplichtingen leidt tot een toename of een afname van het eigen vermogen. Hoewel deze vermeerderingen of verminderingen aan de definitie van baten en lasten voldoen, worden zij bij hantering van bepaalde vermogensinstandhoudingsbegrippen niet in de winst- en verliesrekening opgenomen. In plaats daarvan worden deze posten onder het eigen vermogen begrepen als aanpassingen met het oog op vermogensinstandhouding of als herwaarderingsreserves. Deze vermogensinstandhoudingsbegrippen worden in alinea's 102 tot en met 110 van dit raamwerk behandeld.

Opname van de elementen van de jaarrekening

82. Opname is het proces van verwerking in de balans of de winst- en verliesrekening van een post die onder de definitie van een element valt en voldoet aan de criteria voor opname die in alinea 83 uiteengezet worden. Opname houdt in dat de post in woorden en met een geldbedrag wordt uitgedrukt, en dat het bedrag in de totalen van balans of de winst- en verliesrekening wordt opgenomen. Posten die aan de criteria voor opname voldoen, behoren in de balans of winst- en verliesrekening te worden opgenomen. Het niet opnemen van deze posten wordt niet gerechtvaardigd door het verstrekken van de grondslagen voor financiële verslaggeving, noch door vermelding in de toelichting of in aanvullend toelichtend materiaal.
83. Een post die aan de definitie van een element voldoet, moet worden opgenomen indien:
 - (a) het waarschijnlijk is dat enig aan die post verbonden toekomstig economisch voordeel naar of uit de onderneming zal vloeien, en
 - (b) de post een kostprijs of waarde heeft waarvan de omvang met betrouwbaarheid kan worden bepaald.
84. Bij het beoordelen of een post aan deze criteria voldoet en derhalve voor opname in de jaarrekening in aanmerking komt, dienen de overwegingen met betrekking tot de materialiteit zoals beschreven in alinea's 29 en 30 in aanmerking te worden genomen. De onderlinge samenhang tussen de elementen betekent dat een post die voldoet aan de definitie en aan de opnamecriteria voor een afzonderlijk element, bijvoorbeeld een actief, automatisch de opname van een ander element vereist, bijvoorbeeld een bate of een verplichting.

De waarschijnlijkheid van toekomstig economisch voordeel

85. Het begrip waarschijnlijkheid wordt in de opnamecriteria gebruikt met het oog op de mate van onzekerheid over het naar of uit de onderneming vloeien van de toekomstige economische voordelen die aan de post zijn verbonden. Het begrip is in overeenstemming met de onzekerheid die de omgeving karakteriseert waarin een onderneming werkzaam is. Schattingen van de mate van onzekerheid die verbonden is aan de stroom van toekomstige economische voordelen worden gemaakt op basis van de beschikbare gegevens ten tijde van het opstellen van de jaarrekening. Als het bijvoorbeeld aannemelijk is dat een vordering op een andere onderneming zal worden ontvangen, is het gerechtvaardigd om, als er geen aanwijzingen zijn voor het tegendeel, de vordering als een actief op te nemen. Voor een groot bestand aan vorderingen is gewoonlijk echter enige mate van onbetaald blijven waarschijnlijk te achten, vandaar dat alsdan een last wordt opgenomen die de verwachte vermindering van economische voordelen aangeeft.

Betrouwbaarheid van de waardering

86. Het tweede criterium voor de opname van een post is dat hij een kostprijs of waarde heeft waarvan de omvang kan worden vastgesteld met de in alinea's 31 tot en met 38 van dit raamwerk behandelde mate van betrouwbaarheid. In veel gevallen moet de kostprijs of waarde worden geschat; het gebruik van redelijke schattingen is een essentieel onderdeel van het opstellen van jaarrekeningen en ondergraaft hun betrouwbaarheid niet. Indien echter geen redelijke schatting kan worden gemaakt, wordt de post niet in de balans of winst- en verliesrekening opgenomen. De verwachte opbrengst uit een rechtsgeding bijvoorbeeld, voldoet zowel aan de definities van een actief en bate, als aan het waarschijnlijkheidscriterium dat voor opname geldt. Indien het echter niet mogelijk is de omvang van de vordering op een betrouwbare wijze te bepalen, behoort ze niet als een actief of als een bate te worden opgenomen; het bestaan van de vordering zou echter in de toelichting of aanvullende bijlagen moeten worden vermeld.
87. Een post die op enig moment niet voldoet aan de opnamecriteria zoals beschreven in alinea 83, kan op een later moment voor opname in aanmerking komen als gevolg van latere omstandigheden of gebeurtenissen.
88. Het kan gewettigd zijn om een post die de essentiële kenmerken van een element bezit maar die niet voldoet aan de opnamecriteria, toch te vermelden in de toelichting of in aanvullende bijlagen. Dit is een passende

oplossing als het kennen van de post relevant wordt geacht voor het beoordelen van de financiële positie van een onderneming door gebruikers van jaarrekeningen.

Opname van activa

89. Een actief wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien en het actief een kostprijs of waarde heeft waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.
90. Een actief wordt niet in de balans opgenomen als daarvoor kosten zijn gemaakt waarvan het onwaarschijnlijk wordt geacht dat daaruit na de lopende verslagperiode voor de onderneming economische voordelen zullen voortvloeien. In plaats daarvan resulteert een zodanige transactie in de opname van een last in de winst- en verliesrekening. Deze behandeling houdt noch in dat het management bij het maken van de kosten andere bedoelingen voor ogen had dan voor de onderneming toekomstige economische voordelen te genereren, noch dat het management werd misleid. De enige gevolgtrekking kan zijn dat de mate van zekerheid over het na de lopende verslagperiode aan de onderneming toevloeien van economische voordelen onvoldoende is om opname als een actief te rechtvaardigen.

Opname van verplichtingen

91. Een verplichting wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van een bestaande verplichting gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. In de praktijk worden verplichtingen uit hoofde van overeenkomsten die gedeeltelijk nog niet zijn uitgevoerd (bijvoorbeeld verplichtingen voor bestelde, doch nog niet ontvangen goederen) voor het desbetreffende evenredige gedeelte niet als verplichtingen in de jaarrekening opgenomen. Dergelijke verplichtingen kunnen echter aan de definitie van verplichting voldoen en kunnen voor opname in aanmerking komen, aangenomen dat in de bijzondere omstandigheden ook aan de opnamecriteria wordt voldaan. In dergelijke omstandigheden houdt de opname van verplichtingen tevens de opname van daarmee verbonden activa of lasten in.

Opname van baten

92. Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een toename van toekomstige economische voordelen, verband houdend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden die betrouwbaar kan worden gewaardeerd. Dit betekent in feite dat opname van baten simultaan geschiedt met de opname van vermeerderingen van activa of verminderingen van verplichtingen (de nettotoename van activa die voortvloeit uit een verkoop van goederen of levering van diensten, of de vermindering van verplichtingen die voortvloeit uit de kwijtschelding van een schuld).
93. De werkwijzen die in de praktijk gewoonlijk worden gevolgd voor het opnemen van baten - bijvoorbeeld de eis dat de bate moet zijn 'verdiend' - zijn toepassingen van de opnamecriteria in dit raamwerk. Dergelijke werkwijzen zijn er als regel op gericht om de opname van baten te beperken tot die posten waarvan de omvang met betrouwbaarheid kan worden vastgesteld en die voldoende mate van zekerheid bezitten.

Opname van lasten

94. Lasten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een afname van toekomstige economische voordelen, verband houdend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden die betrouwbaar kan worden gewaardeerd. Dit betekent in feite dat opname van lasten simultaan geschiedt met de opname van een vermeerdering van verplichtingen of een vermindering van activa (bijvoorbeeld, het geleidelijk passiveren van aanspraken van werknemers of het afschrijven van inventaris).

95. Kosten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen op basis van een direct verband tussen de gemaakte kosten en het 'verdienen' van bepaalde baten. Dit proces, *matching* of het toerekenen van kosten aan opbrengsten, houdt de simultane of gecombineerde opname in van kosten en opbrengsten die direct en samen voortvloeien uit dezelfde transacties of andere gebeurtenissen. Zo worden bijvoorbeeld de verschillende kostencomponenten die samen de kostprijs van de verkochte goederen uitmaken tezelfdertijd opgenomen als de baten ontstaan uit de verkoop van de goederen. De toepassing van het matchingprincipe laat onder dit raamwerk echter niet toe dat in de balans posten worden opgenomen die niet aan de definitie van actief of verplichting voldoen.
96. Als wordt verwacht dat economische voordelen verspreid over verschillende verslagperiodes zullen ontstaan en het verband met de baten slechts globaal of indirect kan worden vastgesteld, worden kosten in de winst- en verliesrekening opgenomen op basis van systematische en redelijke toerekeningsprocedures. Dit is vaak noodzakelijk bij de opname van kosten die verband houden met het verbruik van activa, zoals vaste activa, goodwill, octrooien en handelsmerken; in dergelijke gevallen worden de kosten aangeduid als afschrijving. Deze toerekeningsprocedures beogen dat kosten worden opgenomen in de verslagperiodes waarin de economische voordelen die deze posten in zich bergen gebruikt worden of aflopen.
97. Een last wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening als hij geen toekomstige economische voordelen produceert of indien en voor zover toekomstige economische voordelen niet in aanmerking komen voor, of ophouden in aanmerking te komen voor, opname in de balans als een actief.
98. Een last wordt in de winst- en verliesrekening ook opgenomen in die gevallen waarin een verplichting ontstaat zonder dat dit gepaard gaat met de opname van een actief, evenals wanneer een verplichting uit hoofde van een productgarantie ontstaat.

Waardering van de elementen van de jaarrekening

99. Waardering betreft het vaststellingsproces van de geldbedragen waarvoor de elementen van de jaarrekening moeten worden opgenomen en geboekt in de balans en winst- en verliesrekening. Dit houdt de keuze van bepaalde waarderingsgrondslagen in.
100. In jaarrekeningen wordt een aantal verschillende waarderingsgrondslagen toegepast en wel in verschillende mate en in wisselende combinaties. Zij omvatten het volgende:
- (a) *Historische kostprijs*. Activa worden geboekt tegen het bedrag aan geldmiddelen of kasequivalenten dat is betaald, of tegen de reële waarde van de vergoeding die is geleverd om ze te verwerven, bepaald op het tijdstip waarop de activa worden verworven. Verplichtingen worden geboekt tegen het bedrag van de opbrengst die in ruil voor de verplichting is ontvangen, of in sommige omstandigheden (bijvoorbeeld winstbelastingen) tegen de bedragen in de vorm van geldmiddelen of kasequivalenten die naar verwachting moeten worden betaald om de verplichting in het normale verloop van de bedrijfsvoering te voldoen.
 - (b) *Actuele waarde*. Activa worden opgenomen tegen het bedrag aan geldmiddelen of kasequivalenten dat zou moeten worden betaald indien eenzelfde of een gelijkwaardig actief thans zou worden verworven. Verplichtingen worden in de balans opgenomen tegen het – niet-gedisconteerde - bedrag aan geldmiddelen of kasequivalenten dat vereist zou zijn om de verplichting thans af te wikkelen.
 - (c) *Bruto-opbrengstwaarde*. Activa worden opgenomen tegen het bedrag aan geldmiddelen of kasequivalenten dat thans zou kunnen worden verkregen door het actief op een normale wijze te vervreemden. Verplichtingen worden opgenomen tegen de bedragen waarvoor zij kunnen worden afgewikkeld; dat zijn de niet-gedisconteerde bedragen aan geldmiddelen of kasequivalenten die naar verwachting betaald zouden moeten worden om de verplichtingen in het normale verloop van de bedrijfsvoering te voldoen.
 - (d) *Contante waarde*. Activa worden opgenomen tegen de huidige contante waarde van de toekomstige nettoinstroom aan geldmiddelen die de post naar verwachting in het normale verloop van de bedrijfsvoering zal genereren. Verplichtingen worden opgenomen tegen de contante gediscoteerde waarde van de toekomstige netto-uitstroom aan geldmiddelen die naar verwachting vereist zijn om de verplichtingen in het normale verloop van de bedrijfsvoering af te wikkelen.
101. De waarderingsgrondslag die bij de opstelling van jaarrekeningen door ondernemingen in het algemeen het meest wordt gekozen, is de historische kostprijs. Deze wordt gewoonlijk gecombineerd met andere waarderingsgrondslagen. Voorraden worden bijvoorbeeld meestal opgenomen tegen kostprijs of netto-opbrengstwaarde, als dit bedrag lager is; verhandelbare effecten kunnen worden opgenomen tegen marktwaarde en pensioenverplichtingen tegen hun contante waarde. Voorts gebruiken sommige ondernemingen de actuele waarde als een antwoord op het onvermogen van de waarderingsgrondslag van de historische kostprijs om met de gevolgen van prijswijzigingen van niet-monetaire activa om te gaan.

De begrippen vermogen en vermogensinstandhouding

Vermogensbegrippen

102. De meeste ondernemingen kiezen bij de opstelling van hun jaarrekening een financieel vermogensbegrip. Onder een financieel vermogensbegrip, zoals geïnvesteerde geldmiddelen of geïnvesteerde koopkracht, is vermogen synoniem aan het nettoactief of eigen vermogen van de onderneming. Onder een fysiek vermogensbegrip, zoals operationeel vermogen, wordt vermogen beschouwd als de productiecapaciteit van de onderneming gebaseerd op bijvoorbeeld het aantal geproduceerde eenheden per dag.
103. De keuze van het passende vermogensbegrip door een onderneming dient te worden gebaseerd op de behoeften van de gebruikers van haar jaarrekening. Derhalve moet een financieel vermogensbegrip worden gekozen indien de gebruikers van jaarrekeningen in de eerste plaats zijn geïnteresseerd in de handhaving van het nominaal geïnvesteerde vermogen of van de koopkracht van het geïnvesteerde vermogen. Indien de interesse van gebruikers echter in hoofdzaak uitgaat naar het operationeel vermogen van de onderneming, dient een fysiek vermogensbegrip te worden gehanteerd. Het gekozen begrip vormt een aanwijzing voor het doel dat bij het bepalen van de winst moet worden nagestreefd, zelfs ofschoon zich bij het operationeel maken van het begrip enige waarderingsproblemen kunnen voordoen.

Vermogensinstandhoudingsbegrippen en de bepaling van winst

104. De vermogensbegrippen in alinea 102 leiden tot de volgende vermogensinstandhoudingsbegrippen:
 - (a) *Financiële vermogensinstandhouding*. Onder dit begrip is er slechts sprake van 'behaalde' winst indien het financiële (of geld-) bedrag van het nettoactief aan het einde van de periode het financiële (of geld-)bedrag van het nettoactief aan het begin van de periode overtreft, na uitsluiting van enige uitkering aan en bijdrage van eigenaars gedurende de periode. Financiële vermogensinstandhouding kan worden gemeten, hetzij in nominale geldeenheden, ofwel in eenheden constante koopkracht.
 - (b) *Fysieke vermogensinstandhouding*. Onder dit begrip is er slechts sprake van 'behaalde' winst indien de fysieke productiecapaciteit (of het operationeel vermogen) van de onderneming (of de middelen nodig om dat vermogen te bereiken) aan het einde van de periode de fysieke productiecapaciteit aan het begin van de periode overtreft, na uitsluiting van enige uitkering aan en bijdrage van eigenaars gedurende de periode.
105. Het begrip vermogensinstandhouding hangt samen met de wijze waarop een onderneming het vermogen dat zij beoogt te handhaven definieert. Het verschaft de brug tussen de vermogensbegrippen en de winstbegrippen, omdat het de aanwijzing levert voor de wijze waarop de omvang van winst zal worden bepaald; het is een eerste vereiste om een onderscheid te kunnen maken tussen het rendement van het vermogen van een onderneming en de terugbetaling van haar vermogen. Alleen instroom van activa die het bedrag te boven gaat dat vereist is om het vermogen in stand te houden, kan als winst worden beschouwd en dientengevolge als het rendement van vermogen. Vandaar dat winst het bedrag is dat overblijft nadat de kosten (met inbegrip, indien van toepassing, van aanpassingen voor vermogensinstandhouding) zijn afgetrokken van de baten. Indien de kosten de baten overtreffen, is het saldo een verlies.
106. Het begrip fysieke vermogensinstandhouding vereist de keuze van de waarderingsgrondslag op basis van actuele waarde. Het begrip financiële vermogensinstandhouding vereist daarentegen niet het gebruik van een bepaalde waarderingsgrondslag. De keuze van de grondslag onder dit begrip is afhankelijk van het soort financieel vermogen dat de onderneming beoogt te handhaven.
107. Het voornaamste verschil tussen de twee vermogensinstandhoudingsbegrippen wordt gevormd door de behandeling van de gevolgen van prijswijzigingen in activa en verplichtingen van de onderneming. In algemene bewoordingen: een onderneming heeft haar vermogen in stand gehouden indien zij aan het einde van de periode evenveel vermogen bezit als zij bezat aan het begin van de periode. Elk bedrag dat het bedrag te boven gaat om het aan het begin van de periode aanwezige vermogen te handhaven, is winst.
108. Volgens het begrip financiële vermogensinstandhouding, waarin vermogen wordt uitgedrukt in nominale geldeenheden, is winst de toename van het nominale geldvermogen gedurende de periode. Prijsverhogingen

van activa gedurende de periode, die traditioneel als 'voorraadwinsten' worden betiteld, vormen hier begripsmatig dus winsten. Zij kunnen echter niet als zodanig worden opgenomen, totdat de activa in een ruiltransactie zijn vervreemd. Indien het begrip financiële vermogensinstandhouding wordt uitgedrukt in eenheden van constante koopkracht, is winst de toename van de geïnvesteerde koopkracht gedurende de periode. Derhalve is dan slechts dat gedeelte van de prijsverhogingen van de activa als winst te beschouwen, dat de verhoging van het algemene prijspeil overtreft. Het restant van de prijsstijging wordt behandeld als een aanpassing voor vermogensinstandhouding en derhalve als deel van het eigen vermogen.

109. Volgens het begrip fysieke vermogensinstandhouding, waarin vermogen wordt uitgedrukt in eenheden van fysieke productiecapaciteit, is winst de toename van dat vermogen gedurende de verslagperiode. Alle prijswijzigingen die activa en verplichtingen van de onderneming beïnvloeden, worden gezien als wijzigingen in de waarde van de fysieke productiecapaciteit van de onderneming; vandaar dat zij worden behandeld als aanpassingen voor vermogensinstandhouding die deel uitmaken van het eigen vermogen en niet als winst.
110. De keuze van de waarderingsgrondslagen en van het vermogensinstandhoudingsbegrip zal bepalen welk model voor administratieve verwerking voor de opstelling van de jaarrekening wordt gehanteerd. Verschillende modellen voor administratieve verwerking vertonen een verschillende mate van relevantie en betrouwbaarheid en, evenals op andere gebieden, dient het management een evenwicht te zoeken tussen relevantie en betrouwbaarheid. Dit raamwerk is toepasbaar op een reeks van modellen voor administratieve verwerking en verschaft een richtsnoer voor de opstelling en presentatie van de jaarrekeningen volgens het gekozen model. Op het huidige moment is het niet de bedoeling van de IASC Board een bepaald model voor te schrijven, tenzij in uitzonderlijke omstandigheden, zoals voor die ondernemingen die rapporteren in de valuta van een economie met hyperinflatie. Deze bedoeling zal echter worden beoordeeld in het licht van ontwikkelingen in de wereld.